Hyvinvointia lapsille ja vanhemmille

Pienperheyhdistys ry

vuosikertomus 2017

Pienperheyhdistys ry

Pienperheyhdistys ry

Pienperheyhdistys ry on Helsingin ensikodissa asuneiden au-äitien vuonna 1968 perustama, uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton kansalaisjärjestö.

Pienperheyhdistyksen tarkoituksena on toimia yhden vanhemman perheiden aseman ja hyvinvoinnin parantamiseksi, edistää tasa-arvoisen lapsuuden toteutumista, muokata yleistä mielipidettä erilaisia perhemuotoja hyväksyväksi sekä kehittää ja ylläpitää julkisia palveluja täydentäviä, lapsia ja lapsiperheitä tukevia toimintoja.

Pienperheyhdistys on Ensi- ja turvakotien liiton ja Soste ry:n jäsenjärjestö.

Pienperheyhdistyksen toimisto
kokoustilat, Mieskaverit® ja Mummila
Kinaporinkatu 11 A, 2. krs
00500 Helsinki

p. 09 720 6810
info@pienperhe.fi

www.pienperhe.fi
www.mieskaverit.fi

Facebook: Pienperheyhdistys
Pienperheyhdistyksen Mummila
Mieskaverit

Twitter: @pienperhe
Instagram: pienperhe
YouTube: Pienperheyhdistys ry

Kuvat: Pienperheyhdistyksen henkilökunta ja opiskelijat
Ulkoasu: Jaana Hartikainen
Paino: Suomen Uusiokuori 2018

PÄÄMÄÄRÄMME

Voimia vanhemmille, mahdollisuuksia lapsille

ARVOMME

suvaitsevaisuus, avoimuus, luottamus, luovuus, yhteistyö

VISIOMME

Pärjäävä vanhempi, tasa-arvoinen lapsuus

Sisällysluettelo

Vertaistoimintaa ja vaikuttamista **4**
Hyviä kokemuksia arjessa **4**
Pienperheyhdistyksen toiminta **5**
Toiminnan tarkoitus, tavoitteet ja toimintamuodot **6**
Toiminnan painopistealueet 2017 **7**
Jäsenistö ja toimitilat **8**
Kansalaistoiminta **8**
Vaikuttamistoiminta 9
Vertaistoiminta 11
Alueelliset perhekahvilat 11
Ohjatut vertaisryhmät 12
Perhepaikka Punahilkka 13
Lasten tarinateatteriryhmät – erotarinoita lapsilta 15
Retki-, leiri- ja lomatoiminta sekä tapahtumat 15
Tenavatupatoiminta 16
Toiminnan arviointi 17
Vapaaehtoistoiminta 18
Mieskaveritoiminta 19
Mummila 21
Kehittämistoiminta ja hankkeet **24**
Vapaaehtoinen lapsen tukena – eroauttamista julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä 2017–2018 24
Minullakin on kerrottavaa – harrastuksesta sisältöä ja iloa lapsen elämään 2017–2020 25
Pikkukaveria ei jätetä -projekti 2012–2017 27
Paikka auki -hanke 2016–2017 28
Vaikuttavuuden arviointi **28**
Viestintä **30**
Hallinto ja henkilökunta **32**
Talous **32**
Henkilökunta ja tehtävät toimintamuotojen mukaan **33**
Organisaatiokaavio henkilöittäin **34**
Myönnetyt avustukset **35**
Kiitokset tukijoille ja lahjoittajille **35**
Tuloslaskelma **36**
Tase **37**
Tilintarkastuskertomus **38**
Pienperheyhdistyksen tunnuslukuja **40**

Vertaistoimintaa ja vaikuttamista

Pienperheyhdistyksen perustivat Helsingin Ensikodissa asuneet au-äidit vuonna 1968. Ensimmäiset vuotensa AU-yhdistyksen nimellä toiminut kansalaisjärjestö tarjosi yksinhuoltaperheille mahdollisuuden yhdessäoloon ja kokemusten vaihtoon muiden samassa elämäntilanteessa elävien perheiden kanssa. Silloin ei puhuttu vertaistoiminnasta tai vertaistuesta, mutta yhdessäolo ja yhdessä tekeminen antoivat vanhemmille voimia ja uskoa tulevaiseen.

Arjen kokemusten yhteinen jakaminen johti myös yhteiseen toimintaan, epäkohtien esille nostamiseen ja päättäjien tapaamisiin. Silloin ei puhuttu vaikuttamisesta, mutta toiminnalla pyrittiin muuttamaan asioita sekä parantamaan yhden vanhemman perheiden ja lasten asemaa.

Pienperheyhdistyksessä vertaistoiminta ja vaikuttaminen kietoutuvat toisiinsa. Vanhemmille tarjotaan mahdollisuuksia keskustella asioista, jotka hankaloittavat elämää. Vertaistoiminnassa vaikeuksien aiheuttajiksi paljastuvat usein rakenteelliset tekijät, joihin on mahdollista vaikuttaa. Asioiden muuttamiseen tarvittava voima voi löytyä vertaisryhmässä.

”Itselleni PPY:n leirit on olleet oppimisen ja kehittymisen aikaa, koska ryhmissä paljon älykkäitä naisia ja keskustelut, aiheesta kuin aiheesta, ovat todella mielenkiintoisia eikä kenenkään näkemystä tai mielipidettä vähätellä. On myös eri hienoa, että ryhmissä on oikeus olla eri mieltä ja sen voi sanoa myös ääneen. PPY:n vertaisryhmissä, retkillä ja leireillä olen saanut vahvistusta omalle identiteetilleni olla YH eli tänä päivänä voin sanoa pienellä ylpeydellä jopa, että me olemme PIENPERHE.”

Hyviä kokemuksia arjessa

Vertaistoiminnassa myös osallistujille tärkeät, iloa elämään tuottavat pienet asiat voivat saada suuremman merkityksen, ilo voi löytyä kertomalla siitä muille. Ilo antaa voimia ja uskoa tulevaan.

Pienperheyhdistyksen vertaistoiminta ja yhdistyksen olemassaolo kiteytyy lopulta siihen, että ihmisillä olisi arjessa hyviä kokemuksia, muistoja ja ystäviä.

Toiminnan tavoitteita puolestaan kuvaa hyvin osallistujalta saatu palaute:

”Pienperheyhdistyksen toiminta ei ole vain yhdistystoimintaa, se on ihmisten toimintaa. Yhdistyksellä on suurisuuntaisia vaikuttamistavoitteita, mutta tärkeintä on toivon herättäminen ja ylläpitäminen.”

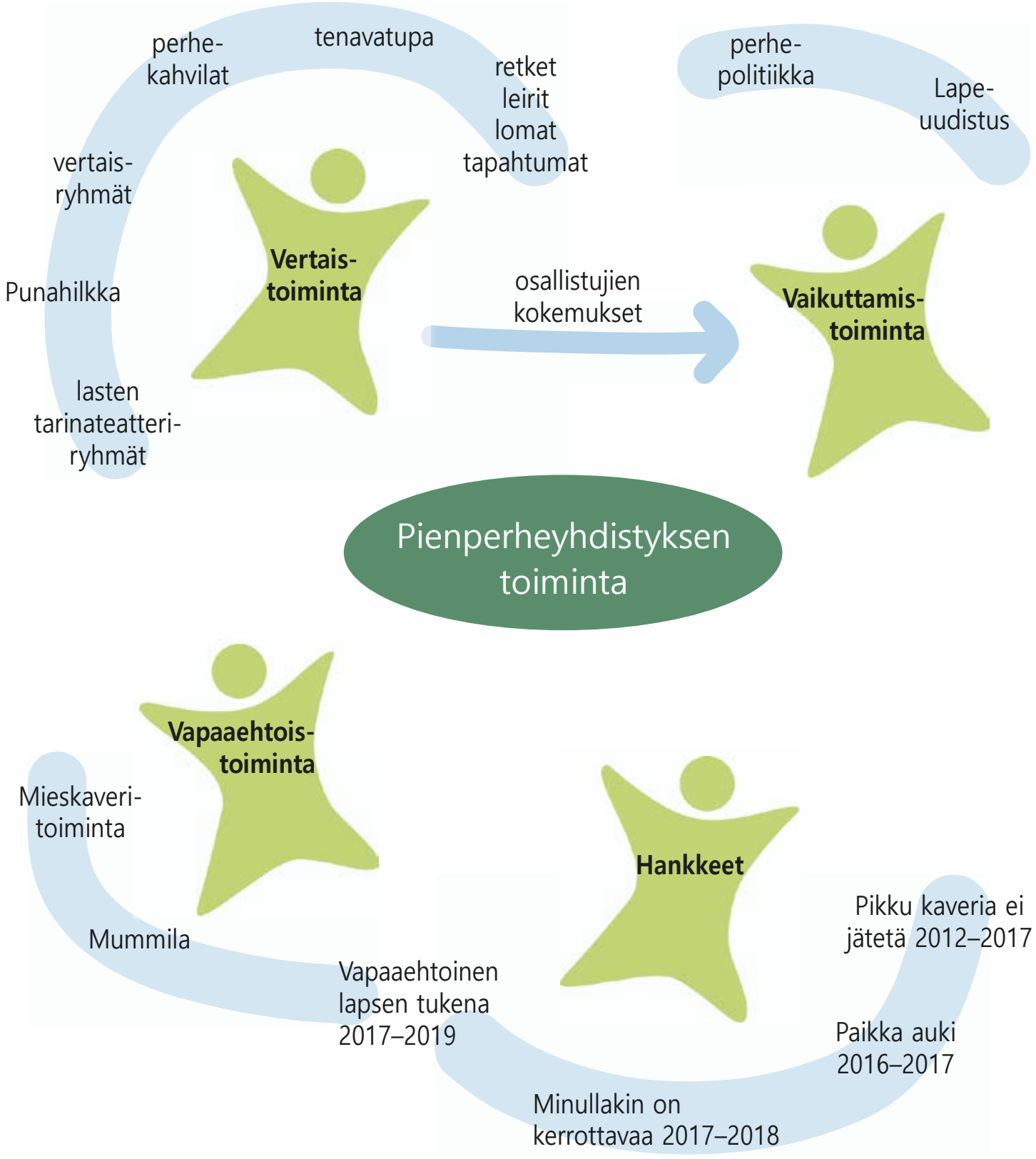
perhe-
kahvilat
tenavatupa
retket
leirit
lomat
tapahtumat
vertais-
ryhmät
Punahilkka
lasten
tarinateatteri-
ryhmät
Vertais-
toiminta
osallistujien
kokemukset
perhe-
politiikka
Lape-
uudistus
Vaikuttamis-
toiminta
Pienperheyhdistyksen
toiminta
Vapaaehtois-
toiminta
Mieskaveri-
toiminta
Mummila
Vapaaehtoinen
lapsen tukena
2017–2019
Hankkeet
Pikku kaveria ei
jätetä 2012–2017
Paikka auki
2016–2017
Minullakin on
kerrottavaa 2017–2018

Toiminnan tarkoitus, tavoitteet ja toimintamuodot

Päätavoite

Yhden vanhemman perheiden hyvinvoinnin paraneminen

Osatavoiteet

- Verkostojen vahvistuminen
- Lasten tasavertaiset osallistumis-mahdollisuudet
- Lapsen näkökulma huomioidaan
- Eri perhemuotojen tasavertaisuus

Vertaistoiminta	Vaikuttamis-toiminta	Vapaaehtois-toiminta	Kehittämis-toiminta
Kasvava, osallistujien aloitteesta lähtevä toiminta Avoin, erilaiset perheet tavoittava toiminta Vaativat elämäntilanteet huomioon ottava toiminta	Perheet saavat äänensä kuuluville Lapset otetaan huomioon päätöksenteossa Perhepolitiikassa ja palveluissa huomioidaan eri perhemuodot	Pitkäaikaiset kummi- isovanhempi- ja mieskaverisuhteet Kaikille hakeneille löytyy vapaaehtoinen Tunnettu ja kiinnostava toiminta	Perheiden muuttuviin tarpeisiin vastaavat hyvät käytännöt, niiden juurrut-taminen ja levittäminen Toiminta-ympäristön muutokset huomioiva toimintatapa

Toiminnan painopistealueet vuonna 2017

Tasa-arvoinen lapsuus

Tasa-arvoisen lapsuuden edistäminen sekä toiminnassa että yhteiskunnallisessa keskustelussa

Huomioidaan perheet, joiden osallistuminen on haastavaa taloudellisten tai sosiaalisten syiden vuoksi. Tämä koskee erityisesti perheitä, joissa on useita lapsia, eri-ikäisiä lapsia, pitkäaikaissairaita tai erityistarpeisia lapsia.

Pidetään esillä lapsen näkökulmaa sekä osallistutaan aktiivisesti lasten asemaa koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Kansalaistoiminta

Vaikuttaminen osana kaikkea yhdistyksen toimintaa

Pienperheyhdistyksen toiminnassa osallistujilla on mahdollisuus saada äänensä kuuluville.

Osallistujia kannustetaan antamaan palautetta, osallistumaan vertaistoimintaan, yhdistyksen päätöksentekoon sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Osallistumisen mahdollisuuksia lisätään järjestämällä tarvittaessa lastenhoito.

Lapsen näkökulma hyvän vanhemmuuden perustana

Vanhemmuuden vahvistaminen ja lapsen tukeminen

Lapsen näkökulmasta hyvä vanhemmuus voi toteutua kaikissa perhemuodoissa.

Omien vanhempiensa lisäksi lapsella voi olla ympärillään muita turvallisia aikuisia.

Vertaistoiminnassa vahvistetaan eron jälkeistä vanhemmuutta ja tuetaan lasta.

Perheiden yhteinen toiminta ja vapaaehtoistoiminta tuovat lisää aikuisuutta lapsen elämään.

Moninaisuus voimavaraksi

Yhteisöllisyyden vahvistaminen kaikessa toiminnassa

Yhdistyksen toiminnassa mukana olevien, yhden vanhemman perheiden, jäsenten, vapaaehtoisten, luottamushenkilöiden ja työntekijöiden moninaisuus on voimavara, jota hyödynnetään kaikkien eduksi.

Vuorovaikutuksellinen toiminta tukee yhteisöllisyyden rakentumista erilaisten toimijoiden välillä.

Jäsenistö ja toimitilat

Pienperheyhdistykseen varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä Suomessa vakituisesti asuva henkilö, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoituksen ja säännöt. Varsinaiset jäsenet hyväksyy hakemuksesta yhdistyksen hallitus.

Kannattavaksi jäseneksi voidaan hyväksyä yksityinen henkilö tai oikeuskelpoinen yhteisö tai säätiö, joka haluaa tukea yhdistyksen tarkoitusta ja toimintaa. Kannattavat jäsenet hyväksyy hakemuksesta yhdistyksen hallitus. Kannattavilla jäsenillä ei ole äänioikeutta.

Pienperheyhdistyksen jäsenyyttä tarjotaan aktiivisesti myös jäsenperheiden lasten etävanhemmille. Jäseneksi liityttyään etävanhemmat saavat säännöllisesti tietoa yhdistyksen toiminnasta ja voivat osallistua toimintaan yhdessä lapsensa kanssa.

Pienperheyhdistyksen toimitilat

Pienperheyhdistyksen toimisto & kokoustilat
Kinaporinkatu 11 A, 2. krs
00500 Helsinki

Ryhmätila & Vapaaehtoistoiminta Mieskaverit® ja Mummila
Hämeentie 64
00500 Helsinki

Perhepaikka Punahilkka
Huokotie 3
00770 Helsinki

Pienperheyhdistyksen jäsenmäärä

Vuonna 2017 jäseniä oli 612. Jäsenmäärä oli edellisenä vuonna 585 ja 609 vuonna 2015.

Vuoden 2017 lopussa Pienperheyhdistyksessä oli 636 jäsentä. Toimintakauden aikana yhdistykseen liittyi 103 uutta jäsentä ja yhdistyksestä erosi 43 jäsentä. Jäsenistä helsinkiläisiä oli 442, espoolaisia 52 ja vantaalaisia 62.

Yhdistyksestä eroamisen syynä oli useimmiten lasten kasvaminen aikuisiksi, jolloin yhdistyksen toiminta ja palvelut eivät enää vastanneet perheen tarpeisiin. Toisaalta moni yhdistyksen toiminnassa lapsena vanhemman kanssa aktiivisesti mukana ollut halusi jatkaa jäsenyyttään myös täysi-ikäisenä. Yhdistyksen sääntöjen mukaisesti erotettiin 33 jäsentä, jotka olivat laiminlyöneet jäsenmaksun suorituksen vuoden ajalta.

Jäsenille kerrottiin toiminnasta sähköpostitse lähetetyillä tiedotteilla, yhdistyksen kotisivuilla sekä Facebook-sivuilla.

Pienperheyhdistys on vuokrannut Helsingin Sörnäisistä, Kinaporista toimisto- ja toimitilat. Perhepaikka Punahilkka toimii Jakomäen peruskoulun yhteydessä vuokratuissa tiloissa. Kaikille yhden vanhemman perheille avointa vertaistoimintaa järjestettiin myös useiden yhteistyökumppaneiden tiloissa Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla.

Yhden vanhemman perheillä on mahdollisuus lomailla yhdistyksen vuokraamissa lomamökeissä, Kaunissaaren kalamajassa ja Vartiosaaren mökillä.

Kansalaistoiminta

Pienperheyhdistys on kansalaisjärjestö, jossa voi toimia monella tavalla. Yhdistyksen kansalaistoimintaan kuuluvat vertaistoiminta, vaikuttamistoiminta ja vapaaehtoistoiminta. Yhdistys toimii yhden vanhemman perheiden aseman ja hyvinvoinnin parantamiseksi, edistää tasa-arvoisen lapsuuden toteutumista sekä muokkaa yleistä mielipidettä erilaisia perhemuotoja hyväksyväksi.

Pienperheyhdistyksen kansalaistoiminnassa yhdistyy vertaisuus ja vaikuttaminen. Vertaisryhmissä toisen ihmisen kokemus samankaltaisesta elämäntilanteesta on voimauttavaa. Yhdessä jaetut kokemukset arjesta ja elämäntilanteista luovat uutta näkökulmaa asioihin, jotka ovat voineet tuntua henkilökohtaisilta ongelmilta. Yksinäiset kamppailut muuttuvat asioiksi, joihin voi vaikuttaa ja rakenteelliset epäkohdat tulevat näkyviksi. Kokemusasiantuntijuuden kautta voi saada kokemuksen vaikuttamisen mahdollisuuksista esimerkiksi erilaisiin asiantuntijaryhmiin, vaikuttamistyöpajoihin tai yhteisiin tempauksiin osallistumalla. Kokemusasiantuntijuus korostaa ihmisiä oman elämänsä asiantuntijoina.

Vaikuttamistoiminta

Vaikuttaminen on osa kaikkea toimintaa

Pienperheyhdistyksessä voi vaikuttaa omien kokemusten kautta, kokemusasiantuntijana, kampanjaryhmässä, kirjoittamalla blogia tai osallistumalla tapaamisiin päättäjien kanssa. Osallistujille luodaan mahdollisuuksia keskustella asioista, jotka menevät arjessa hyvin ja niistä, jotka hankaloittavat elämää. Suurin osa vaikuttamisesta tapahtuu vertaistoiminnan kautta – ryhmän löytäessä yhdessä teemoja, hankaluuksia, jotka vertaistuen avulla paljastuvat rakenteellisiksi epäkohdiksi. Vaikuttamistoiminnassa osallistujien itse tuodessa esiin heille tärkeitä asioita, tulevat asiat esiin usein positiivisessa valossa, ja yhden vanhemman perheet ja erityisesti lapset näyttäytyvät aktiivisina toimijoina.

Vaikuttamistoimintaan osallistui vuoden aikana 46 henkilöä vaikuttamiseen liittyvissä tilaisuuksissa. Kaikilla retkillä ja perhekahviloissa työntekijät ovat pitäneet esillä vaikuttamismahdollisuuksia ja kertoneet käynnissä olevista kampanjoista ja hankkeista. Lukuisat eri toimintoihin osallistuneet ovat kertoneet omia näkemyksiään. Vaikuttamisaiheista tärkeimpiä jäsenistölle ovat eriarvoistumisen pysäyttäminen, yksinhuoltajien taloudellinen tasa-arvo verrattuna kahden tulonsaajan perheisiin ja lastenhoidon joustavuus.

Vaikuttaminen Pienperheyhdistyksen toimintaan

Yhdistyksen toimintaan voi vaikuttaa antamalla palautetta, osallistumalla toiminnan suunnitteluun ja järjestämiseen sekä osallistumalla vuosikokouksiin tai hallitustyöskentelyyn. Syyskuun alussa järjestettiin perinteisesti painopistepäivä jäsenistölle. Tapahtumiin osallistui 16 perhettä. Painopistepäivää edeltävällä viikolla 8 eri jäsentä osallistui painopistepäivien valmisteluun. Päivien aikana pohdittiin yhdistyksen linjoja ja tulevan toimikauden painopisteitä.

Terveiset päivän ajatuksista lähtivät sekä yhdistyksen hallitukselle että työntekijöille evästykseksi toimintasuunnitelman laadintaan. Päivien aikana keskustelu tuotti ideoita vaikuttamiseen sekä vertaistoiminnan kehittämiseen. Jäsenet toivat esiin sitä, miten vertaistuen saaminen ja osallistuminen turvallisessa ilmapiirissä tuottaa halua vaikuttaa asioihin ja tekee vaikuttamisen mahdolliseksi.

Jäseniä kannustettiin osallistumaan Pienperheyhdistyksen kokouksiin ja päätöksentekoon sekä ottamaan kantaa yhden vanhemman perheitä koskeviin yhteiskunnallisiin asioihin. Yhdistyksen kokousten rakennetta ja päätöksentekoa on tehty tutuksi ja houkuttelevaksi tiedottamalla sekä järjestämällä kokousten yhteyteen lapsille tai perheille kiinnostavaa ohjelmaa.

Vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksia pidettiin esillä monissa toiminnoissa. Perhekahviloissa, retkillä ja leireillä käytiin keskustelua eri teemoista ja kannustettiin osallistujia ottamaan osaa muuhun toimintaan. Toimikauden aikana keskusteluissa olivat esillä erityisesti lapsiperheisiin kohdistuvien leikkausten vaikutukset lasten hyvinvointiin.

> **”Painopistepäivä Hauholla oli hyvin mieleenpainuva viikonloppu. Lapselle oli loistava kokemus ja itselläni oli myös kiva viikonloppu ja hyviä keskusteluja.”**

Monet verkkoon luodut keskusteluryhmät lisäsivät osallistujien ja vertaisryhmien vaikuttamisen ja osallistumisen mahdollisuuksia, mm. säännöllisesti kokoontuvia vertaisryhmiä on käynnistynyt verkossa toimivan ryhmän innostamina.

Lasten näkökulma

Lapsia ja nuoria on kannustettu tuomaan esiin näkökulmaansa kaikessa toiminnassa. Aikuisille suunnatun toiminnan aikaisessa lastenhoidossa tai lasten omassa ohjelmassa on ikätason mukaisesti kysytty lasten mielipiteitä sekä kuunneltu lasten tarpeita ja ideoita. Isommat lapset olivat vaikuttamistapaamisissa mukana keskusteluissa ja mm. videokuvauskurssilla ja toivat esiin näkökulmia yhden vanhemman perheen lapsen elämästä. Lapset osallistuivat yhdistyksen vertaistoimintaa esittelevän videon kuvaamiseen ja kertoivat mielipiteitään retkitoiminnasta.

Lasten mielipiteitä on käytetty yhdistyksen vaikuttamistoiminnassa. Aikuisia on kannustettu kysymään lasten mielipidettä ja mm. vastaamaan yhdessä lasten kanssa yhdistyksen toimintaa koskeviin kyselyihin.

Kuntavaalit

Vuoden aikana suurin vaikuttamisen paikka olivat kuntavaalit. Kuntavaaleihin valmistautuminen aloitettiin jo 2016

Vaikuttamistoiminnan tavoitteet

Tavoitteena yksinhuoltajan oman asiantuntijuuden arvostaminen

- Tuoda esiin lasten näkökulmia
- Tehdä näkyväksi kokemuksia yksinhuoltajuudesta ja yhden vanhemman perheen arjesta
- Pitää esillä väistämätöntä yhden vanhemman perheiden pienituloisuutta verrattuna muihin perhetyyppeihin
- Tarjota osallistujille mahdollisuuksia vaikuttaa perheiden haasteellisten tilanteiden näkymiseen päätöksenteossa
- Luoda rakenteita, joiden avulla mahdollisimman moni voi osallistua vaikuttamistoimintaan omien voimavarojensa, aikansa ja halunsa mukaan

Vaikuta ja melo -päivillä sekä videokuvaus, -editointi ja bloginkirjoituskursseilla. Työpajat jatkuivat keväällä. Kuvaamisen ja kirjoittamisen yhteydessä suunniteltiin ja tarkennettiin kuntavaalien kannalta tärkeimpiä teemoja yhden vanhemman perheille. Yhdistyksen aktiivisten jäsenten yhteisissä pohdinnoissa kuntavaalikampanjan teemoiksi kiteytyi lähipalveluiden tärkeys.

Kuntavaalikampanjassa rohkaistiin yhdistyksen jäseniä ja muita yhden vanhemman perheitä osallistuman puolueiden ja järjestöjen järjestämiin tilaisuuksiin ja ottamaan esiin yhden vanhemman perheitä koskettavia teemoja. Kotisivulla julkaistiin päivitetty "*Mitä voi tehdä*" -vinkkilista. Kuvaus- ja kirjoittamispajoissa syntyi videoita ja blogikirjoituksia, joita julkaistiin vaalien alla lähinnä sosiaalisen median kanavilla ja Pienperheyhdistyksen kotisivulla. Yhdistys sai innostettua kuntavaaleissa ehdokkaana olleita yksinhuoltajia kirjoittamaan blogiin.

Vaalikampanjaporukka jalkautui myös toreille jututtamaan ehdokkaita yhden vanhemman perheiden asioista kolmena eri päivänä. Vaalien alla järjestettiin kaksi olohuonetenttityylistä keskustelutilaisuutta yhdistyksen tiloissa. Yhdessä *Yhden vanhemman perheiden liiton* kanssa järjestettiin vaalipaneeli. Vaalipäivänä joukko yhdistyksen aktivisteja kiersi Helsingin asuinalueet, joissa on eniten yksinhuoltajaperheitä, yhdistyksen pikkubussilla mahdollistaen vanhemmille äänestämisen – lapset ja koirat saattoi jättää vaalibussin luokse hoitoon ja tulla äänestämisen jälkeen bussille pullakahville.

> "*Usein en vain samaistu agendaan ja stereotypiaan, jossa yh on aina köyhä, hylätty ja onneton. Olen itse valinnut yh:den, olen keskituloinen ja onnellinen eikä minua eikä lastani ole kukaan hylännyt. Toivon, että agendallanne olisi näkyvämmin yh-käsitteen monimuotoisuuden esilletuominen!*"

Työntekijöiden ammattitaito

Työntekijöillä on pitkäaikainen kokemus toiminnasta yhden vanhemman perheiden parissa sekä jatkuva yhteys perheisiin ja sitä kautta tietoa heidän muuttuvasta tilanteestaan sekä yhteiskunnan tilasta heidän näkökulmastaan. Työntekijöitä on pyydetty oppilaitoksiin kouluttamaan tulevia lasten ja perheiden kanssa työskenteleviä ammattilaisia. Vuoden aikana yhdistyksen toimintaan kävi tutustumassa ammattikorkeakouluopiskelijoita ja kaksi korealaista delegaatiota.

Yhdistystä pyydettiin perhevapaauudistusta koskevaan kuulemistilaisuuteen Sosiaali- ja terveysministeriöön joulukuussa yhdessä kuuden muun järjestön kanssa. Pienperheyhdistys sai tilaisuuden tuoda yhden vanhemman perheiden äänen kuuluviin.

Vaikuttamistoiminnan kehittäminen

Vaikuttamistoiminnan kehittämisessä on hyödynnetty *Lapsilisä-projektissa* (2010–2013) saatuja ja jo yhdistyksen

toimintaan vakiintuneita kokemuksia ja toimintamalleja. Jäsenistöltä on kerätty kyselyillä mielipiteitä vaikuttamisesta sekä siitä, miten ja mihin asioihin olisi tärkeää vaikuttaa. Kyselyjä on kehitetty ja parannettu. Osallistujat ovat myös lähettäneet Pienperheyhdistyksen kotisivujen kautta näkemyksiään siitä, mihin yhden vanhemman perheitä koskeviin asioihin ja epäkohtiin yhdistyksen tulisi vaikuttaa. Jäsenkyselyssä jäsenet ja osallistujat arvioivat, miten yhdistys on onnistunut tavoitteissaan. Vastaajista 86 % oli sitä mieltä, että yhdistys onnistui perheiden hyvinvoinnin edistämisessä. Lähes puolet vastaajista ajatteli yhdistyksen onnistuneen lapsen näkökulman huomioimisessa. Vähän alle puolet olivat sitä mieltä, että on onnistuttu perhemuotojen tasa-arvoistamisessa ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen kannustamisessa.

Yhteistyökumppaneille tehdyssä kyselyssä 60 % vastaajista oli sitä mieltä, että yhdistys on onnistunut yhden vanhemman perheiden äänen esiintuomisessa. Lapsen näkökulman esiintuomisessa oli vastaajien mielestä onnistuttu paremmin kuin edellisen vuoden kyselyssä kävi ilmi. Myös perheiden hyvinvointi ja yhteistyö muiden lapsi- ja perhejärjestöjen kanssa sekä yhden vanhemman perheiden asemaan vaikuttaminen yhteiskunnassa olivat n. 40 %:n mielestä onnistuneet. Sen sijaan perhemuotojen tasavertaisuus ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen kannustaminen saivat muita selvästi vähemmän merkintöjä.

Perhekeskustoimintaan vaikuttaminen

Pienperheyhdistys oli aktiivisesti mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa perhekeskustoimintaa. Erityisesti vuoden aikana vaikutettiin siihen, että toiminnassa huomioidaan haavoittuvissa olosuhteissa elävien lapsiperheiden tarpeet ja toiveet. Yhdistys oli mukana pääkaupunkiseudun *LAPE*-suunnittelussa ja perhekeskusyhteistyössä muiden perhejärjestöjen kanssa sekä suunnittelemassa *Lastensuojelun keskusliiton* hallinnoimaa *Perheet keskiöön* -hanketta.

Valtakunnallista vaikuttamista yhteistyöllä

Valtakunnallisessa vaikuttamistoiminnan keskiössä ovat lapsiperheköyhyys ja sen vaikutukset lapsiin, lapsen oikeus

riittävään elintasoon ja sosiaaliturvaan, lapsen edun ensisijaisuus sekä lapsivaikutusten arvioinnin välttämättömyys päätöksenteossa. Pienperheyhdistyksen toiminnassa kertynyttä kokemusasiantuntijatietoa tuodaan esille ja viedään päätöksentekijöille.

Yhdistyksen työntekijä osallistui Lastensuojelun keskusliiton koordinoimaan Lasten oikeuksien sopimuksen viestintäverkostoon. Viestintäverkosto suunnitteli ja toteutti mm. lasten oikeuksien viikon tapahtumien tiedotuksen.

Yhdistyksellä oli edustaja *EAPN-fin Lasten köyhyys* -työryhmässä. Työryhmän tehtävä on nostaa esille köyhyyden vaikutuksia lasten elämään. Yhdistyksen edustus oli myös *Emma ja Elias* -ohjelman vaikuttamisryhmässä.

Pienperheyhdistyksen Facebook-sivua on käytetty yhdistyksen toiminnan tiedottamiseen sekä jäsenille että yhteistyökumppaneille. Yhdistyksellä on myös Twitter-tili, joka toimii yhteydenpitovälineenä muiden järjestöjen kanssa sekä nopeana keinona ottaa kantaa asioihin.

Kansalaistoiminnan koordinaattori on ylläpitänyt ja kehittänyt vaikuttamis-, osallistumis- ja yhteistyömuotoja sekä vahvistanut niiden vakiintumista yhdistyksen toiminnassa ja kehittänyt niitä edelleen osallistujien, työntekijöiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Vaikuttamistoiminnassa tehtiin yhteistyötä *Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen, Yhden vanhemman perheiden liiton, Lastensuojelun keskusliiton hallinnoiman RAY:n Emma ja Elias-ohjelman, Mannerheimin lastensuojeluliiton* sekä *Kaikkien perheiden Suomi* -hankkeen kanssa.

Mieskaveritoimintaa järjestävien yhteistyökumppaneiden kanssa tuotiin esiin positiivista kuvaa miehestä kasvattajana ja vapaaehtoisena yhteisten julkaisujen, tiedotuskampanjoiden ja tapahtumien avulla.

Vertaistoiminta

Vertaistoiminnan tavoitteina on osallisuuden, voimaantumisen ja vaikuttamisen mahdollistaminen yhden vanhemman perheille. Tavoitteena on tukea perheiden hyvinvointia ja vanhemmuutta sekä kannustaa perheitä yhteisöllisyyteen, omatoimisuuteen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen tarjoamalla erilaisia tapahtumia, teemaryhmiä, perhekahvilatoimintaa, ammatillisesti ohjattuja terapeuttisia ryhmiä sekä retki-ja leiritoimintaa.

Vuonna 2017 jäseniä kannustettiin perustamaan omia vertaisryhmiä tai toimimaan vertaisohjaajina Pienperheyhdistyksen tapahtumissa. Uusia vertaisohjattuja ryhmiä perustettiinkin vuoden aikana viisi, ja yksittäisiä tapahtumia järjestettiin lukuisia.

Erilaisten perheiden osallistumisen mahdollisuutta on tuettu pitämällä osallistumismaksut kohtuullisella tasolla ja panostamalla toiminnan aikaiseen lastenhoitoon. Monilapsisen perheen osallistumista helpottaa tieto siitä, että leirillä tai retkellä on mahdollisuus saada apua eikä osallistumismaksu ole mahdoton pienituloisellekaan. Toimintaa järjestetään osallistujatoiveiden mukaisesti hyvinkin erilaisille kohderyhmille. Erityistä tukea tarvitsevien lasten perheiden osallistuminen pyrittiin turvaamaan miettimällä tarkasti lastenhoitajaresurssit.

Alueelliset perhekahvilat

Perhekahvilatoiminta tarjoaa yhden vanhemman perheille mahdollisuuden tutustua oman alueen muihin perheisiin, vahvistaa omaa sosiaalista verkostoa ja löytää mielekästä toimintaa lähellä omaa asuinympäristöä. Perhekahvila toimii tiedottamisen, vertaistuen, kansalaistoiminnan ja vaikuttamisen paikkana. Perhekahviloissa toimivat ohjaajina yhdistyksen työntekijät, vertaisohjaajat tai näistä muodostuneet työparit.

Vertaistoiminnan tavoitteet

Tavoitteena osallisuus, voimaantuminen ja vaikuttaminen yhden vanhemman perheille

- Tavoitteena tukea yhden vanhemman perheiden hyvinvointia ja vanhemmuutta sekä kannustaa perheitä yhteisöllisyyteen, omatoimisuuteen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen
- Tavoitteena edistää tasa-arvoisen lapsuuden toteutumista perhemuodoista riippumatta sekä tukea vanhemmuutta erilaisissa perhetilanteissa
- Lasten vertaistoiminnassa on tavoitteena lasten kasvun tukeminen, vuorovaikutustaitojen lisääminen ja itsetunnon koheneminen

Perhekahvilat 2017

Perhekahvilat olivat avoinna 163 kertaa (221). Aikuisten käyntikertoja oli 1227 (1485) kertaa ja lasten käyntikertoja 1486 (1586) kertaa.

(suluissa vuoden 2016 luvut)

Toimintavuoden aikana jatkettiin perhekahvilayhteistyötä Yhden vanhemman perheiden liiton jäsenyhdistyksen *Päksy ry*:n kanssa. Päksy:n kanssa järjestettiin syksyllä myös koulutuspäivä uusille kahviloiden vertaisohjaajille.

Soppakuppila kokoontui maanantai-iltaisin Hämeentien ryhmätilassa ja kokosi alueen pikkulapsiperheitä syömään keittoa ja jakamaan arjen asioita. Suositussa Soppakuppilassa oli paikalla aina yhdistyksen työntekijä sekä yksi Mummilan vapaaehtoinen.

Aamukuppila oli avoinna torstaiaamuisin Hämeentien ryhmätilassa. Vähäisen osallistujamäärän vuoksi aamukuppila lopetettiin keväällä. Syksyllä kokeilimme torstai-aamuisin Puurokuppila-toimintaa, mutta sekin lopetettiin vähäisen kävijämäärän vuoksi. Soppakuppilalla ja Aamukuppilalla on yhteinen Facebook-ryhmä asioiden tiedotukseen.

Perhepaikka Punahilkassa järjestettiin perhekahvilatoimintaa kolmena päivänä viikossa. Punahilkan perhekerho kokoontui tiistaisin ja Perhekahvila keskiviikkoisin kaikille alueen lapsiperheille sekä torstaisin perhekahvila yhden vanhemman perheille.

Herttoniemen perhekahvila toimi yhteistyössä Pienperheyhdistyksen, Kaapatut lapset ry:n ja Päksy ry:n kanssa. ***Vuosaaren olohuone*** toimi yhteistyössä Päksy ry:n kanssa. Kahvilat toimivat vertaisohjaajien ohjaamana ja paikalla oli aina myös lastenhoitajia, jotka hoitavat lapsia eri tilassa, jotta aikuiset saavat keskustella rauhassa. Kahvilat toimivat Herttoniemen leikkipuiston ja Vuosaaren Haruspuiston tiloissa. Kahviloissa järjestettiin pikkujoulut ja yhteisruokailua joulukuussa. Molemmilla kahviloilla on oma suljettu Facebook-ryhmänsä.

Ohjatut vertaisryhmät

Englanninkielinen vertaisryhmä aloitettiin keväällä harjoittelijan voimin ja syksyllä se jatkoi vertaisohjaajan vetämänä. Kohderyhmän tavoittaminen on ollut syksyn mittaan haasteellista runsaasta mainostuksesta huolimatta. Ryhmä kokoontui kuitenkin joulukuuhun asti ja jatkaa kokoontumisia keväällä 2018.

Itsellisten äitien (lahjasukusoluilla lapsen saaneiden) ryhmä alkoi kokoontua vapaaehtoisvoimin toukokuussa. Tapaamisia oli touko–heinäkuussa kolme, ja syksyllä ryhmä kokoontui kahdeksan kertaa. Keväällä ryhmä oli tarkoitettu vauvaikäisten lasten vanhemmille, mutta syksyllä toimintaa laajennettiin niin, että mukaan olivat tervetulleita kaikki itselliset perheet. Lapset olivat mukana ryhmässä vanhempien kanssa. Ryhmän jäsenet perustivat myös WhatsApp-ryhmän, jonka avulla he organisoivat itsenäisesti tapaamisia ryhmäkertojen ulkopuolella.

Kamalat äidit -ryhmä teini-ikäisten vanhemmille kokoontui keväällä seitsemän kertaa. *NNKY:n Kamalat äidit* -konseptiin perustunutta ryhmää veti vertaisohjaajan ja työntekijän muodostama työpari. Ryhmän kävijät kokivat saavansa tärkeää tukea murrosikäisten lasten vanhemmuuteen.

Kirjoitusryhmässä tavoitteena oli voimaantuminen omien oivallusten ja vertaistuen kautta. Ryhmää ohjasi koulutettu ohjaaja sekä vapaaehtoinen. Suljettu ryhmä kokoontui neljä kertaa peräkkäisinä viikkoina.

Minusta tulee perhe -yllättäen yksin -ohjatussa vertaisryhmässä käsiteltiin yksin jaksamiseen liittyviä kysymyksiä. Vertaistapaamisissa oli jokaisella kerralla mukana myös kokemusasiantuntijoita. Ryhmässä kävi myös vierailija: lapsiperheiden sosiaaliohjaaja Minna Andberg kävi kertomassa työstään ja lapsiperheiden palveluista. Ryhmän osallistujat ovat löytäneet tiedon kotisivuiltamme tai neuvolasta. Yksin lasta odottavilla on myös oma Facebook-ryhmä.

Teini-ikäisten lasten vanhemmat kokoontuivat joulun alla ja jatkavat vertaisohjattuja tapaamisia myös keväällä 2018. Tapaaminen sai alkunsa teini-ikäisten vanhempien Facebook-ryhmästä, joka perustettiin syksyllä.

Totaaliyhärikahvila, yksin lapsiaan kasvattaville, kokoontui kahtena lauantaina loppuvuodesta Hämeentie 64:ssä. Tavoitteena vertaisohjatussa kahvilassa oli rento yhdessäolo ja vertaistuki samassa elämäntilanteessa oleville. Kahvilan aikana oli lapsille järjestetty omaa ohjelmaa.

Yhden vanhemman sateenkaariperhetreffit järjestettiin yhteistyössä Päksy ry:n kanssa. Tapaamisissa käsiteltiin seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön kuuluvien yksinhuoltajien erityiskysymyksiä. Tapaamisia veti kaksi vertaisohjaaja ja

> **”Ne hetket, kun lasten hoito on järjestetty ja saa itse hetken hengähtää”.**
> (Kysely toimintaan osallistuneille 2017)

ne toteutuivat kerran kuussa Hämeentie 64:n toimitiloissa. Marraskuussa tapaamisessa vieraili Terhi Väisänen Perhesuhdekeskuksesta.

Lisäksi Pienperheyhdistys oli mukana *Helsingin kaupungin* leikkipuistojen järjestämissä yksinhuoltajavanhempien ***vauva-perhetoiminnan ryhmissä***. Toisena yhteistyökumppanina oli *Helsinki Missio*.

Lauluntekijät Sanna Korkee ja Suvi Nygård toteuttivat ***Voimalaulut-prosessin*** osana yhdistyksen vertaistoimintaa. Voimalaulu-prosessin tavoitteena on antaa vertaisryhmien jäsenille voimaannuttava kuulluksi tulemisen kokemus. Se auttaa ryhmään kuuluvia löytämään, näkemään ja jakamaan voimavarojaan.

Lauluntekijät kirjoittivat laulun niiden tarinoiden ja tuntemusten pohjalta, joita vertaisryhmässä nousi esille. Tapaamisissa keskityttiin positiivisiin, voimavaroja antaviin tarinoihin ja asioihin. Ryhmän kokemuksista syntyi voimalaulu ”*Ilo tulee taloon*” (säv. & san. Korkee & Nygård), johon ryhmään kuuluvat tekivät videon viikonlopun vertaistapaamisessa. Voimalaulu julkaistaan Pienperheyhdistyksen 50-vuotisjuhlavuonna 2018.

Vertaistoiminnan ryhmistä saatua palautetta:

> ”*Ryhmätapaamisissa on tarjottu talon puolesta tee/kahvi, pieni juttu, mutta vauvan/taaperon kanssa kotona niitä hetkiä on hyvin olemattomasti*”.

> ”*Kiitos PPY. Minusta ei elämäntilanteessani olisi itse järjestämään tällaisia*”.

Muu vertaisohjattu toiminta

Tammikuussa järjestettiin vertaisohjattu Aarrekarttakurssi ja helmikuussa edullista, mutta terveellistä ruuanlaittoa käsittelevä kokkauskurssi. Vartiosaaripäivänä heinäkuussa vertaisohjaaja järjesti ongintapisteen Vartiosaaren mökille. Joulukuussa järjestettiin kaksi kädentaitotapahtumaa. Ensimmäisessä tehtiin itse kosmetiikkaa luonnonmukaisista raaka-aineista, ja toisessa täytettiin ja koristeltiin cookie-purkkeja.

Kerran kuukaudessa järjestettiin vertaisohjatut Liikuntatreffit. Aikuisten liikunnan ajaksi oli lapsille järjestetty omaa toimintaa. Liikuntatreffien suunnittelu tapahtui Facebookissa, jossa osallistujat saivat ehdottaa haluamaansa liikuntalajia. Liikuntalajista äänestettiin, jonka jälkeen voittaneen ehdotuksen tekijä vastasi tapahtuman toteutuksesta yhdessä vertaistoiminnan koordinaattorin kanssa. Vuoden aikana osallistujat kävivät mm. kiipeilemässä, uimassa ja joogassa.

Perhepaikka Punahilkka

Perhepaikka Punahilkka on lapsiperheille tarkoitettu kohtaamispaikka Helsingin Jakomäessä. Punahilkassa järjestetään perhekahviloita, niin yhden vanhemman perheille kuin kaikille lapsiperheille sekä tapahtumia ja retkiä. Lisäksi Punahilkassa kokoontui vertaisohjaajien ohjaamia ryhmiä. Punahilkan toiminnassa näkyy laajalti erilaiset kulttuurit ja taustat, sekä perheiden erilaiset elämäntilanteet.

Punahilkassa oli keväällä ja syksyllä yksi toiminnanohjaaja kolmena päivänä viikossa. Vertaistoiminnan ohjaaja antaa varhaista tukea; tukee perheitä kasvatukseen ja perhetilanteisiin liittyvissä kysymyksissä. Punahilkan vastaava ohjaaja jäi syksyllä 2017 opintovapaalle ja hänen tilalleen palkattiin sijainen.

Perhekerho

Perhekerho kokoontui Punahilkassa tiistaisin klo 10–13 ja toiminta oli tarkoitettu kaikille alueen lapsiperheille. Perhekerho on perheiden kanssa suunniteltua, toiminnallista yhteistä tekemistä lapsille ja vanhemmille. Toiminnan tavoitteena on tukea ja vahvistaa lasten ja vanhempien keskinäistä vuorovaikutusta, sekä innostaa perheitä yhdessä tekemiseen. Kuluneen vuoden aikana Punahilkan perhekerhossa askarreltiin, liikuttiin, leivottiin, ulkoiltiin ja laulettiin, sekä tehtiin useita retkiä lähialueille. Keväällä perhekerho toteutettiin yhteistyössä Jakomäen leikkipuiston työntekijän kanssa.

Avoin perhekahvila

Keskiviikkoisin klo 10–13 Punahilkassa kokoontui avoin perhekahvila, joka on tarkoitettu kaikille alueen lapsiperheille. Avoimessa perhekahvilassa kävi kuluneena vuonna paljon eri kulttuureihin ja kieliryhmiin kuuluvia perheitä.

Perhekahvila antaa perheille mahdollisuuden verkostojen luomiseen, ystävystymiseen muiden lapsiperheiden kanssa, tutustumiseen muista kulttuureista tuleviin ihmisiin, sekä keskusteluihin ohjaajan kanssa. Sekä aikuiset että lapset näkivät toisiaan myös perhekahvilan ulkopuolella. Punahilkassa on aktiivisesti luotu perheille mahdollisuuksia tutustua toisiinsa luontevasti toiminnan ohessa. Tärkeä osa Punahilkan perhekahvila toimintaa on myös eteisaulasta löytyvä lastenvaatteiden vaihtokulmaus, jonne perheet ovat voineet tuoda siistejä ja ehjiä, pieneksi jääneitä lasten vaatteita ja vastavuoroisesti ottaa lapselleen sopivia vaatteita tilalle.

Yhden vanhemman perheiden kahvila

Torstaisin klo 16–19 Punahilkassa kokoontui yhden vanhemman perheiden perhekahvila. Yhden vanhemman perheiden perhekahvilassa vaihdetaan kuulumisia ja keskustellaan arjesta ja jaksamisesta, erityisesti yksinhuoltajan näkökulmasta. Perheet saivat vertaistukea muilta samassa elämäntilanteessa olevilta yhden vanhemman perheiltä. Perhekahvila pidetään iltaisin, sillä monet kävijät käyvät töissä

tai opiskelemassa, eikä heillä ole mahdollisuuksia käydä kahviloissa päivällä.

Iltakahvilassa käyvistä perheistä on muodostunut melko tiivis yhteisö ja tukiverkosto toisilleen. Myös uudet perheet otettiin lämpimästi vastaan mukaan toimintaan. Heitä löytyi Pienperheyhdistyksen muiden toimintojen kautta sekä esim. neuvolan ja leikkipuistojen henkilökunnan ohjaamina. Osa perheistä tuli Punahilkan yhden vanhemman perhekahvilaan kauempaakin, mm. Itä- ja Pohjois-Helsingistä, sekä Vantaalta. Lisääntyvässä määrin iltakahvilassa käyvät myös muista kulttuureista lähtöisin olevat perheet.

Keskusteluapua, palveluohjausta ja neuvontaa

Punahilkassa pidetään tärkeänä huomioida kävijät, aikuiset ja lapset, jokaisella käyntikerralla. Punahilkassa keskustellaan perheiden erilaisista tilanteista. Hankaliksi koettuja aiheita olivat huoltajuuskiistat, taloudellinen tilanne, perheiden pärjääminen, vanhempien jaksaminen, eri kulttuuritaustaisten saama kohtelu muualla kuin Punahilkassa, lasten koulunkäyntiin liittyvät kysymykset, vanhempien työllistymiseen, lähinnä keikkatöihin ja sen johdosta toimeentulotukeen ja työttömyyspäivärahoihin tulevat viivytykset, pärjääminen yksin lapsen kanssa, tuen puute ja siihen löytyvien ratkaisujen etsiminen. Perheiden tilanteisiin löytyi ratkaisuja ja heitä ohjattiin tarvittaessa myös erilaisten tukien ja palveluiden piiriin.

Perhepaikka Punahilkan tavoitteet

- Tavoitteena tukea alueen lapsiperheiden hyvinvointia ja vanhemmuutta sekä kannustaa perheitä yhteisöllisyyteen, omatoimisuuteen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen
- Tavoitteena edistää tasa-arvoisen lapsuuden toteutumista perhemuodoista riippumatta sekä tukea vanhemmuutta erilaisissa perhetilanteissa
- Lasten vertaistoiminnassa tavoitteena on lasten kasvun tukeminen, vuorovaikutustaitojen lisääminen ja itsetunnon koheneminen

Tapahtumat ja retket

Punahilkasta tehtiin vuoden 2017 aikana retkiä *Brutskille, Uutelaan, Helsingin kaupunginmuseon Lasten kaupunkiin, Fallkullan kotieläintilalle, Kivinokan siirtolapuutarha-alueelle ja rannalle, Korkeasaareen, Patsasretki Helsingin keskustaan, Suomenlinnaan, Kumpulan maauimalaan* ja *Koiramäen Pajutallille*. Lisäksi lähimetsässä pidettiin kuvasuunnistus ja kerättiin luonnonmateriaaleja askartelutarpeiksi. Jakomäen koululla järjestettiin temppurata perheille neljä kertaa kuluneen vuoden aikana.

Jakomäen leikkipuiston kanssa järjestettiin yhdessä useita tapahtumia: pihatapahtuma, jossa esiintyi *Vauhtikoira Veikko*, *Vauvanpäivä*-tapahtuma, sadonkorjuujuhla, *Nallekoplan konsertti*, sekä puurojuhla. Lisäksi Punahilkka osallistui Helsingin kaupungin järjestämiin *Liikuntahulinoihin* Jakomäen koululla, sekä *Lähiö-projektin* istutustapahtumaan Punahilkan edustalla keväällä 2017.

Jakomäen alueellinen ja moniammatillinen sosiaalialan yhteistyöverkosto, *Jakis-tiimi*, järjesti vuoden 2017 aikana kaksi suurta tapahtumaa. Syksyllä Jakomäessä juhlittiin kaupunginosan 50-vuotista taivalta koko päivän yleisö-

tapahtumalla. Tapahtuman järjestelyihin otti osaa kaikki Jakomäen alueella toimivat yhteisöt. Tapahtuma tavoitti arviolta noin 350 ihmistä. Punahilkan tilat toimivat tapahtuman ensiapupisteenä ja esiintyjien valmistautumistilana. Lisäksi somalinaisten vertaisryhmä valmisti somalialaisia herkkuja myytäväksi. Pienperheyhdistyksen työntekijät jakoivat tilaisuudessa 170 ilmapalloa jakomäkeläisille lapsille.

Joulun alla jakomäkeläiset toimijat järjestivät yhdessä perinteisen *Joulumaa*-tapahtuman. Punahilkan joulukorttipajassa kävi päivän aikana 105 ihmistä askartelemassa joulukortteja. Tapahtuma tavoitti yhteensä yli 200 kävijää.

Vapaaehtoisten ja vertaisohjaajien ohjaamat ryhmät

Punahilkassa kokoontui monia vertaisohjaajien ohjaamia ryhmiä; kolme kertaa viikossa joogaryhmä, kerran viikossa itämaisen tanssinryhmä ja viikoittainen somalitaustaisten naisten ja lasten vertaisryhmä. Somalitaustaisten naisten vertaisryhmään osallistui myös vapaaehtoinen suomalainen nainen, joka opetti somalinaisille suomalaisia perinneruokia ja keskusteli suomeksi perheiden kanssa. Punahilkan toimintaan osallistuvien perheiden äidit toimivat vapaaehtoisena järjestelyapuna useissa tapahtumissa, kuten esimerkiksi sadonkorjuujuhlan ruoan valmistuksessa ja kasvomaalauksien teossa lastenkonsertissa.

Yhteistyö

Jakomäessä tehdään yhteistyötä vahvasti kaikkien alueen toimijoiden kanssa. Ohjaaja osallistui yhteistyöpalavereihin mm. *Jakis-tiimiin* sekä *Helsingin kaupungin Koilisen alueen Perheverkoston* kokouksiin ja uuden *Jakomäen Sydän-talon* suunnittelu- ja käyttötarvepalavereihin, joissa suunnitellaan ja ollaan mukana uuden Jakomäkitalon valmisteluprosessissa. Perhepaikka Punahilkan toiminnan on tarkoitus siirtyä Jakomäen Sydän-talon tiloihin, joka valmistuu syksyllä 2020.

Yhteistyötä tehtiin *Helsinki-mallin* taidetoimijoiden kanssa. Jakomäessä on kolmen vuoden ajan kaupungin taidelaitosten erilaisia projekteja. Mukana on *Helsingin kaupunginteatteri, Helsingin kaupungin taidemuseo HAM, Pohjois-Helsingin bändikoulu* ja *Kulttuuriyhdistys Lila ry*. Kaupunginteatterilla oli teatteriporukka *Hilkat ja Hukat*, jotta yhden vanhemman perheillä oli mahdollisuus osallistua teatteritoimintaan. Kaupunginteatteri järjesti osaan ryhmän harjoitusten ja esitysten ajaksi lastenhoidon Punahilkan tiloissa. Teatteriryhmä valmisti syksyksi korttelidraamaesityksen *Sydän paikallaan – Kiertomatka Jakomäen ytimeen*. Punahilkan tilat toimivat esityksessä näyttelijöiden valmistautumistilana.

Kulttuuriyhdistys Lilan tanssija-koreografi kävi vetämässä kahdesti syksyn aikana kehoa huoltavan ja rentouttavan liikkeen työpajan Punahilkan yhden vanhemman perheiden perhekahvilan äideille. Yhteistyö Lila ry:n kanssa jatkuu vielä kaksi vuotta.

Erotarinoita lapsilta -työpajaviikonloppu

Erotarinoita lapsilta -leirit tarjoavat lapselle mahdollisuuden tulla kuulluksi ja käsitellä eroon liittyviä tunteita ja tilanteita teatterin ja muiden luovien menetelmien avulla. Toiminnan avulla lapsen kokemat tunteet saavat näkyvän muodon, epävarmuus vähenee ja itsetuntemus lisääntyy. Aikuisille on omaa ohjelmaa lasten työskentelyn aikana. Leirien avulla vahvistetaan sekä lapsen että vanhemman luottamusta omiin selviytymismahdollisuuksiin.

Tavoitteena oli järjestää vuoden aikana kaksi työpajaviikonloppua. Kevään 2017 viikonloppuun tuli kuitenkin niin vähän osallistujia, että vain elokuun työpajaviikonloppu toteutui.

Lasten eroauttamisen tavoitteet

- Tuoda lapselle selkeyttä hänen muuttuneeseen elämäntilanteeseensa
- Rohkaista lasta puhumaan erosta ja siihen liittyvistä ajatuksista muiden lasten kanssa
- Tarjota lapselle ymmärrystä omien tunteiden ja kokemusten käsittelyyn

Retki-, leiri- ja lomatoiminta sekä tapahtumat

Pienperheyhdistyksen retki-, leiri- ja lomatoiminta tarjoaa erityisesti heikossa taloudellisessa tilanteessa eläville yhden vanhemman perheille mahdollisuuksia mielekkääseen lomanviettoon. Toiminnan tavoitteena on tarjota perheille hyviä yhdessäolon hetkiä ja mahdollisuuksia tutustua uusiin harrastuksiin sekä tilaisuuksia tutustua muihin samassa elämäntilanteessa eläviin lapsiperheisiin. Retkien ohjaajina toimivat ensisijaisesti vertaisohjaajat ja tarvittaessa myös Pienperheyhdistyksen työntekijät.

> *”On hienoa päästä osallistumaan lasten kanssa juttuihin, joihin muuten ei olisi taloudellisesti mahdollista osallistua. On myös mukava tavata ihmisiä, jotka ymmärtävät yksinhuoltajan elämää.”* (Kysely toimintaan osallistuneille 2017)

Yhden vanhemman perheille tarjottiin toimintavuoden aikana päivä- ja viikonloppuretkiä erilaisilla teemoilla. Pidempiä perheleirejä ja lomia järjestettiin saadun palautteen perusteella pääsääntöisesti koulun loma-aikoina sekä kesällä että talvella. Lisäksi tarjottiin perheille elämyksiä sekä hemmottelua teatterin, saunailtojen ja yhteisten tapahtumapäivien muodossa. Pienperheyhdistyksen jäseniä kannustettiin hakemaan myös muiden yhdistysten järjestämiä tuettuja lomia. Perheillä oli mahdollisuus osallistua yhteis-

työssä *Lasten kesä ry*:n kanssa järjestetylle perheleirille. Pienperheyhdistyksen jäsenperheillä oli myös mahdollisuus lomailla, Helsingin kaupungilta vuokratuissa, *Kaunissaaren kalamajassa* ja *Vartiosaaren mökillä*.

Pienperheyhdistys järjesti vuonna 2017 yhteensä yhdeksän leiriä eri teemoilla. Pääsiäisenä toteutettiin vertaisohjattu leiri Kirkkonummen Hilassa. Kesällä järjestettiin Hyvinvointileiri Kesäkoti Kallioniemessä sekä leiri yhden vanhemman sateenkaariperheille Sopukassa. Sateenkaariperheiden kanssa yhteistyössä toteutettu leiri oli ensimmäinen laatuaan. Syksyllä järjestettiin kouluikäisille lapsille ja heidän vanhemmilleen suunnattu seikkailuleiri Nuuksiossa. Syyslomalla perheet matkustivat perinteiseen tapaan Viron Haapsaluun. Vauvaperheille järjestettiin oma leiri Sopukassa.

Pitkäaikaissairaiden lasten yhden vanhemman perheiden leiri järjestettiin yhteistyössä *Diabetesliiton, Allergia- ja astmaliiton, Reumaliiton* sekä *Crohn ja Colitis ry*:n kanssa. Leiri pidettiin syykuussa Diabeteskeskuksessa Tampereella ja mukana oli perheitä ympäri Suomea.

Hiihtoloma-aikaan järjestettiin perinteinen omatoimimatka Viron Otepäähän. Tuettuja lomia tarjottiin kesällä Keurusselällä ja joululomalla Ylläksellä. Syyslomalla järjestettiin vertaisohjattu ratsastusretki Viroon Kurtnaan.

Pienperheyhdistyksellä oli 20 jäsenen joukkue edustamassa yhdistystä *Naisten Kympillä*. Perheet pääsivät nauttimaan

taitoluistelukilpailujen avajaisista, erilaisista teatteriesityksistä, villiyrttikurssista, *Ateneumista, Linnanmäestä* ja *Prison Island -vankilapakoseikkailusta*. *Kiipeilypuisto Korkeeseen* järjestettiin kaksi retkeä.

Kesäkuussa vertaistoiminnan ohjaaja toteutti seitsemän päiväretkeä Helsingissä, mm. Suomenlinnaan ja Kivinokkaan ja yhdellä viikolla heinäkuussa oli mahdollisuus opetella melomista. Retket olivat suosittuja ja ne keräsivät paljon osallistujia.

Vaikuttamista ja vertaistoimintaa -leiri pidettiin Hauholla. Vuosittain järjestettävillä *Painopistepäivillä* vanhemmat keskustelivat kansalaistoiminnan ja vertaistoiminnan koordinaattoreiden kanssa vertaistoiminnasta, vaikuttamisesta ja Pienperheyhdistyksen tehtävästä. Leiriä edeltävän viikon iltatapaamisessa ja Painopistepäivillä oli mukana yhteensä 22 vanhempaa.

Retket, leirit ja mökit 2017

Retkiä järjestettiin 19 (28) ja niihin osallistui 135 (193) eri aikuista ja 135 (160) lasta.

Leirejä järjestettiin 19 (14) ja niihin osallistui 171 (147) eri aikuista ja 254 (223) lasta.

Mökeillä lomaili 109 (124) eri aikuista ja 94 (88) lasta. Lomavuorokausia kertyi 204 (189).

(suluissa vuoden 2016 luvut)

Tenavatupatoiminta

Tavoitteena vanhemman jaksaminen ja osallisuus

Tenavatupatoiminta antaa vanhemmalle mahdollisuuden osallistua yhdistyksen järjestämiin aikuisten ryhmiin sekä vaikuttamis- ja yhdistystoimintaan. Erityisen tärkeä Tenavatupa on niille perheille, joilta puuttuvat sosiaaliset tukiverkostot. Maksuton Tenavatupatoiminta luo edellytykset myös pienituloisten perheiden osallistumisen toimintaan.

Lasten toiminta on ammattimaista lasten toiminnan ohjaamista aikuisille järjestetyn toiminnan aikana. Pienimmille lapsille Tenavatupa tarjoaa turvallisen hoidon aikuisten toiminnan ajaksi.

Tenavatupatoimintaa toteutettiin yhdessä *ME-säätiön* rahoittaman *Maahanmuuttajanuorten nuorten Helsinki* -hankkeen ja *Treamer-mobiilipalvelun* kanssa. Apuohjaajina lasten toiminnassa on ollut mukana nuoria, jotka ovat saaneet mahdollisuuden hankkia työkokemusta.

Tenavatupatoiminta 2017

Toiminnanaikaista lastenhoitoa järjestettiin 173 (172) kertaa ja käyntikertoja oli 1345 (946). 199 eri lasta oli vuoden aikana hoidossa toimintojen aikana.

(suluissa vuoden 2016 luvut)

Tenavatupatoimintaa järjestettiin tarvittaessa kaiken Pienperheyhdistyksen toiminnan yhteydessä, kaikissa yhdistyksen toimipisteissä sekä yhteistyökumppaneiden kanssa toteutetun toiminnan yhteydessä.

Vertaistoiminnan vaikutukset

Pienperheyhdistyksen vertaistoiminnassa mukana olevien perheiden määrä on kasvanut vuoden 2017 aikana ja osallistujat ovat sitoutuneet olemaan mukana toiminnassa. Perheet kokevat, että toiminnassa mukana oleminen on vahvistanut heidän sosiaalisia verkostojaan, antanut toivoa omaan elämäntilanteeseen ja auttanut uusien harrastuksien löytämiseen. Palautteiden mukaan vertaisuus on hälventänyt yksin olemisen ja omasta elämäntilanteesta koetun häpeän tunteita. Osallistujat kertovat saaneensa tukea ja vahvuutta vanhemmuuteensa sekä myönteistä huomiota lapsilleen. Toiminnan on koettu antavan tukea arjessa jaksamiseen ja omasta hyvinvoinnista huolehtimiseen. Moni on saanut toiminnan kautta kokemuksia siitä, että on mahdollista vaikuttaa omaan elämäntilanteeseen, lähiyhteisöön ja yhteiskunnalliseen päätöksentekoon.

Pienperheyhdistyksen vertaisohjattu toiminta on lisääntynyt entisestään ja löytänyt aktiiviset osallistujansa. Vertaisohjaajia on ollut mukana sekä kahviloissa, tapahtumissa että ryhmien toiminnassa.

Osallistujilta kysyttiin sähköisellä kyselyllä palautetta toiminnasta sekä elokuussa 2017 että tammikuussa 2018.

”Jäsenistön kuuleminen on arvostettu hyvin korkealle, siksi toiminta on niin monipuolista ja laadukasta, vastaa oikeaan tarpeeseen”

Kysely toimintaan osallistuneille 2017

Molemmissa kyselyissä yli 70 % vastaajista asuu Helsingissä ja heistä noin kolmasosa Itä-Helsingissä. Vastaajista yli 70 % on osallistunut toimintaan 5 vuotta tai vähemmän ja lapset ovat pääsääntöisesti alle 12 vuotiaita. Vastaajista 31 % oli osallistunut leireille ja lomille, samoin juhliin ja tapahtumiin oli osallistunut 31 %. Neljännes oli osallistunut perhekahviloihin, yli neljännes päiväretkiin ja vähän alle neljännes ryhmiin. Yhdistyksen päätöksentekoon oli vastaajista osallistunut 18 %. Facebook-ryhmiin osallistumista ei kysytty alkuvuoden kyselyssä. Loppuvuoden kyselyyn vastanneista 27 % oli osallistunut niihin. 18,5 % vastaajista ei ollut osallistunut mihinkään yhdistyksen toimintaan vuoden aikana.

”Kaikki toiminta, jossa lapset saavat toimia toisten lasten kanssa. Lapset kaipaavat vertaistukea. Jokaisen tapahtuman, lastenhoidon jälkeen ja jokaisen leirin yms. tapahtuman jälkeen on hymy huulilla ja puhuttavaa riittää pitkään. Minua ilahduttaa aina kun lapsilla on hyvä olla. Kiitos”.
(Kysely toimintaan osallistuneille 2017)

Kaiken kaikkiaan toimintaan oltiin tyytyväisiä. Toiminnan hinta-laatusuhdetta pidettiin hyvänä tai erittäin hyvänä. Osallistujat kokivat, että toimintaan pääsee hyvin ja että toiminnasta saa hyvin ennakkotietoa. Suurimmat syyt siihen, ettei osallistunut toimintaan, oli ajanpuute ja/tai toiminnan sopimattomat aikataulut. Jotkut mainitsivat, että lapset ovat jo teinejä.

Kyselyssä kysyttiin halua osallistua erilaiseen toimintaan jatkossa. Yli 90 % vastaajista haluaisi osallistua yksittäisiin tapahtumiin. Muut vaihtoehdot: säännöllinen avoin toiminta, säännölliset suljetut ryhmät ja teemalliset ryhmät saivat kannatusta melko tasaisesti 20–33 %.

Toiminnassa on tullut esiin muutaman viimeisen vuoden aikana tarve eri erityisryhmien toiminnalle. Kyselyssä kaivataan eniten omaa toimintaa pienituloisille perheille, totaaliyhä-

Vertaistoiminta 2017

Vertaistoimintaa järjestettiin yhteensä 615 (515) kertaa.

Aikuisten käyntikertoja oli yhteensä 4401 (3983) ja lasten käyntikertoja 3359 (3336).

(suluissa vuoden 2016 luvut)

reille ja murrosikäisten lasten vanhemmille. Seuraavina olivat eroperheet, pikkulapsiperheet ja pitkäaikaissairaiden/erityistarpeisten lasten perheet.

Vertaistuen ja lastenhoidon merkitys korostuu avoimissa vastauksissa ja toisaalta palautteissa näkyy jonkin verran vaikeus ystävystyä tapahtumissa ja toivomusta, että osallistujia kannustettaisiin enemmän jakamaan esimerkiksi puhelinnumeroita ja olemaan yhteydessä toisiin.

"Vertaistuki muiden samassa tilanteessa olevien äitien kanssa on aina hyvä asia arjen keskellä. Sekä lapsille muiden jo tutuksikin tulleiden tapaaminen. Ratsastusleiri oli ihan huippu".

"Keskustelut murkkuikäisten vanhempien ryhmässä muiden vertaisten ja samojen haasteiden kanssa painivien vanhempien kesken".

"Minullakin on kerrottavaa- harrastusprojekti, jossa kahdelle lapselleni on löytynyt harrastus ja kolmannelle harrastus etsinnässä".

Toiminnan vaikutukset Perhepaikka Punahilkassa

Punahilkan osallistujaperheet pitävät toimintaa tärkeänä osana perheiden arkea. Tärkeäksi koettiin vertaistuki, tutustuminen ja ystävystyminen muiden perheiden kanssa, sekä yhdessä toimiminen. Punahilkan perhekahvilat koettiin jaksamista ja yhteisöllisyyttä edistävänä toimintana. Erityisesti uussuomalaiset perheet kokivat, että pääsevät Punahilkassa toiminnan ohessa luontevasti vuorovaikutukseen syntysuomalaisten perheiden kanssa. Vapaaehtoiset vertaisohjaajat arvostivat sitä, että heidän toiveitaan kuunneltiin ja toteutettiin ja että heidän tuottamaansa toimintaa oli mahdollista toteuttaa Punahilkan tiloissa.

Toimintaan osallistuvat perheet vaihtuivat vuoden aikana jonkun verran. Perhekerho ja perhekahvilat tavoittivat paljon uusia pikkulapsiperheitä toimintaansa. Toiminnan mainostamiseen alueen lapsiperheille suunnatuissa tapahtumissa ja Facebook-ryhmissä panostettiin ja uusia perheitä tavoitettiin. Voimattomuus ja jaksamattomuus osallistua Punahilkan toimintaan näkyi erityisesti yhden vanhemman perheissä. Matalan kynnyksen toiminta Punahilkassa on erityisen tärkeää heille, mutta myös muille alueen lapsiperheille.

Perhepaikka Punahilkka 2017

Aikuisten käyntikertoja oli perhekahviloissa yhteensä 807 (813) ja lasten 984 (954). Punahilkan muissa toiminnoissa aikuisten käyntikertoja oli 1 236 (1 146) ja lasten 784 (636).

(suluissa vuoden 2016 luvut)

Vapaaehtoistoiminta

Tavoitteena sosiaalisten verkostojen laajentuminen

Pienperheyhdistys tarjoaa monenlaista vapaaehtoistoimintaa eri elämänvaiheissa oleville ihmisille. Mieskaveritoiminta on ollut käynnissä 25 vuoden ajan ja Mummila viettää 15-vuotisjuhlaansa vuonna 2018. Yhdistyksen jäsenet voivat halutessaan toimia vertaistoiminnan, retkien, leirien ja kurssien ohjaajina tai tapahtumien talkoolaisina. Mieskaverit ja Mummila aloittivat vuonna 2017 kehittämään yhteistoiminnan muotoja, joita jatketaan myös tulevaisuudessa.

Vapaaehtoinen lapsen tukena – eroauttamista julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä -hankkeessa 2017–2019 valmennetaan puolueettomia ja eroriidan ulkopuolisia vapaaehtoisia aikuisia, joilla on valmius toimia vanhempien ero- ja huoltoriidan keskellä elävien lasten tukihenkilöinä.

Vapaaehtoistoiminta tuottaa hyvinvointia kaikille osapuolille. Sen lisäksi, että siihen liittyy antamisen ja saamisen iloa, voi se kirkastaa myös omia arvoja ja auttaa näin löytämään uusia näköaloja omaan elämään laajemmin.

Vapaaehtoistoiminta 2017

Pienperheyhdistyksessä toimi yhteensä 295 (263) vapaaehtoista, joiden työpanos oli yhteensä 3 090,5 (2 685,5) työpäivää.

(suluissa vuoden 2016 luvut)

Mieskaveritoiminta

Pienperheyhdistyksen Mieskaveritoiminta on vapaaehtoistoimintaa, jonka tehtävänä on tarjota turvallinen suhde aikuiseen mieheen lapsille, joilla ei ole yhteyttä omaan isään tai muihin aikuisiin miehiin.

Pienperheyhdistyksen Mieskaveritoiminta aloitettiin yksin lastaan kasvattavien äitien aloitteesta vuonna 1992. Mieskaverit on Pienperheyhdistyksen rekisteröimä tavaramerkki.

Pienperheyhdistyksen vapaaehtoisina mieskavereina toimii 158 miestä pääkaupunkiseudulla ja lähikunnissa. Näistä mukana yli vuoden on ollut 146 miestä ja yli kolme vuotta noin 118. Yhdellä mieskaverilla voi olla useita pikkukavereita eri perheistä. Samassa perheessä voi olla vain yksi mieskaveri. Mieskaveritoiminta ei ole tukihenkilötoimintaa. Erityistä tukea tarvitseva lapsi voi hakea itselleen mieskaverin, mutta tuki pitää olla järjestetty toista kautta.

Mieskaveritoimintaa koordinoi Uudellamaalla yksi työntekijä, joka vastaa vapaaehtoisten ja äitien koulutuksesta, mieskavereiden ja lasten tapahtumien ja retkien koordinoinnista, sekä yhteydenpidosta mieskavereihin, pikkukavereiden perheisiin, yhteystyökumppaneihin ja tiedotusvälineisiin. Lisäksi hän tarjoaa tietoa, täydennyskoulutusta ja tukea.

Toiminta

Mieskaverit vietti 25-vuotisjuhlaa vuonna 2017. Helmikuussa juhlistettiin Mieskaveritoiminnan juhlavuotta juhlaseminaarilla Kino Andorrassa.

Vuoden 2017 aikana järjestettiin viisi kurssia uusille mieskavereille, yksi Järvenpäässä ja kaksi Helsingissä kevätkaudella sekä kaksi syksyllä Helsingissä. Tavoitteena oli saada mukaan 15 uutta vapaaehtoista. Tavoite ylittyi. Vuoden aikana koulutettiin yhteensä 29 miestä, joista 22 lähti mukaan toimintaan. Vuoden aikana 27 lasta sai mieskaverin.

Mieskaveria lapselleen hakevat äidit perehdytetään toimintaan. Äitien ryhmätapaamisia järjestettiin vuonna 2017 seitsemän. Niissä perehdytettiin yhteensä 37 äitiä toiminnan periaatteisiin ja käytäntöihin. Hakemuksia mieskaverin saamiseksi tuli yhteensä 26. Odotusaika mieskaverin saamiseksi vaihteli muutamasta päivästä reiluun vuoteen.

Vuoden 2017 aikana mieskavereille järjestettiin kolme työnohjauksellista vertaistapaamista, joihin osallistui yhteensä 12 miestä. Mieskavereilla oli lisäksi mahdollisuus yksilötukeen ja -ohjaukseen.

Mieskavereiden ja lasten yhteisiä tapahtumia järjestettiin vuonna 2017 neljätoista. Nämä olivat pääosin yhteistyötapahtumia Helsingin Jokereitten kanssa. Kolmannet valtakunnalliset Mieskaveripäivät pidettiin Helsingissä kesäkuussa. Lisäksi järjestettiin kekrijuhlat, vappujuhlat ja joulujuhla yhdessä Mummilan kanssa. *Helsinki City West Rotary* -klubi tarjosi Uudenmaan mieskaveripareille retken Suomenlinnaan. Yhteensä tapahtumissa oli vuoden aikana aikuisia 143 ja lapsia 118.

Mieskaverit olivat esittelemässä toimintaa *Vene-messuilla, Porin Suomi Areenassa* ja *Kuntamarkkinoilla*.

Mieskaverina toimimisen lisäksi mieskaverit toimivat aktiivisesti kokemusasiantuntijoina uusille kurssilaisille sekä olivat mukana esittelemässä toimintaa medialle lehti- ja televisiojutuissa.

Tiedotus ja yhteistyö

Sosiaalisen median näkyvyyttä vahvistettiin yhä ja se oli samalla myös pääasiallinen markkinointikanava.

Keskeisimpinä kumppaneina vuonna 2017 oli *VANUPA-verkosto*. VANUPA -yhteistyöverkostoon kuuluvat Pienperheyhdistyksen mieskaveritoiminnan lisäksi *Helsingin kaupungin sosiaaliviraston tukihenkilötoiminta, Tyttöjen Talo, HelsinkiMissio, Helsingin seurakuntayhtymän Erityisnuorisotyön keskus Snellu*. Verkoston tavoitteena on vapaaehtoistoiminnasta vastaavien työntekijöiden ja eri järjestöissä toimivien vapaaehtoisten vertaistuki, sekä vapaaehtoisten jatkokoulutus. VANUPA -verkoston järjestämiä koulutuksia tarjottiin mieskavereille vuoden aikana kaksi kertaa.

Uutena yhteistyönä järjestimme *Mellunmäen ME-talon* kanssa Mieskaveritoiminnan esittelyillan.

Mieskaveritoiminnan tavoitteet

Päätavoitteena on tarjota lapselle turvallinen tapa tutustua aikuisen miehen arkeen ja elämään.

- Lisätä lapsen kehitystä tukevia aikuiskontakteja
- Lisätä yksin lastaan kasvattavan äidin jaksamista perheen verkostoa laajentamalla
- Tarjota mielekästä vapaaehtoistoimintaa ja mahdollistaa mieskavereiden yhteisöllisyyttä
- Kannustaa toiminnassa mukana olevia äitejä ja miehiä lisäämään tietoa sekä osallistumaan julkiseen keskusteluun lasten kehitystä tukevien roolimallien merkityksestä

Muita yhteistyökumppaneita olivat lisäksi Kuopion, Lahden, Tampereen, Turun, Oulun ja Vaasan mieskaveritoimintaa järjestävät *Kuopion Ensikotiyhdistys ry, Lahden ensi- ja turvakoti ry, Oulun ensi- ja turvakoti ry, Tampereen ensi- ja turvakotiyhdistys ry, Monipalvelukeskus Tsemppi* ja *Vaasan ensi- ja turvakoti ry*.

Toiminnan vaikutukset

Mieskaveria hakevat perheet ovat pääosin eroperheitä. Mukana on myös leskiä, yksin lapsen adoptoineita äitejä ja luovutetuista sukusoluista alkunsa saaneita lapsia. Lisäksi mukana on myös muutamia muita lasten huoltajia, yleensä isoäitejä.

Syksyllä 2017 kerätyn palautteen perusteella toimintaan ja mieskavereihin ollaan tyytyväisiä. Lähetimme sähköpostitse mieskavereille ja äideille kyselyn mieskaveritoiminnasta ja sen vaikuttavuudesta. Kyselyyn vastasi 61 mieskaveria eli noin puolet pääkaupunkiseudun mieskavereista. Äideiltä saatiin kyselyyn 23 vastausta. Vastausten vähäisyys johtunee äitien kiireisestä arjesta.

Suurin osa mieskavereista tapaa lasta 2–3 kertaa kuukaudessa (42,1 %). Tämä on myös suositus, joka tuodaan esiin koulutuksessa.

Mieskavereille tärkeintä toiminnassa oli ilo lapsen kanssa jaettavasta ajasta (66,7 %), mahdollisuus olla avuksi (66,7 %) ja elämään saatava mielekkyys (57,9 %).

Pikkukaverille tärkeimmiksi asioiksi kaveruussuhteessa mieskaverit näkivät tärkeän ihmissuhteen mahdollistamisen (73,7 %), miehen mallin antamisen (68,4 %) ja kaverin saamisen (63,2 %). Kaikki miehet olivat valmiita suosittelemaan toimintaa myös muille ihmisille.

Mieskaveritoiminta on vaikuttavaa. Mieskaveri–pikkukaveri -suhteiden lisäksi syntyy myös muita ihmissuhteita, kun mieskaverit tutustuvat toisiinsa ja pikkukavereiden perheisiin. Pikkukaveritkin saavat uusia kavereita toisista pikkukavereista.

Äitien infoissa saatu tieto perheen tilanteesta ja lapsesta täydentää varsinaista hakemusta hyvin ja näin prosessi antaa hyvät valmiudet löytää sopiva pikkukaveri kullekin mieskaverille. Vuonna 2018 Uudellamaalla siirrytään äitien

Pääkaupunkiseudun Mieskaveritoiminta 2017

Toiminnassa oli mukana 158 (141) vapaaehtoista miestä, 138 (129) lasta ja 129 (123) perhettä.

Mieskavereiden ja lasten yhteisille retkille ja tapahtumiin osallistui yhteensä 118 (101) lasta ja 143 (138) aikuista.

Vapaaehtoiset mieskaverit antoivat vuoden aikana aikaansa pikkukavereille yhteensä 14 220 (12 690) tuntia.

(suluissa vuoden 2016 luvut)

ryhmäinfoista henkilökohtaisiin haastatteluihin.

Äitien vastauksissa korostui tyytyväisyys mieskaverihaun prosessiin ja mieskaverisuhteen toimivuuteen. Kaveruussuhteet muodostavat usein läheisiksi ja merkityksellisiksi. Äidit arvostavat toimintaa.

"Lapseni odottaa tapaamisia innolla ja haluaa tehdä kaikkea: uida, pelata jalkapalloa, lätkää ja mennä uusiin paikkoihin. Äidin kanssa ei pääse liikkumispulmien takia. Poikani joskus toivonut mieskaverin olevan hänen isänsä, mutta nyt ymmärtää mieskaverin olevan `vähän niin kuin isä´ eli jos vaan osaisi sanan `miesmalli´ niin sanoisi sen. Poikani osaa vajaan kolmen vuoden mieskaverisuhteen `käyttää´ mieskaveria apuna neuvotteluasioissa äidin kanssa. Eli hakee tukea mieskaverilta asiaan, johon haluaisi muutosta. Tiedän jo nyt lapsen ollessa 9-vuotias, että mieskaverisuhde tulee olemaan lapsuuden tärkein suhde äidin jälkeen. Lapsella ei ole yhtään perheenjäsentä tai sukulaista äidin lisäksi."

"Lapseni odottaa tapaamisia kovasti. He ovat tavanneet vasta reilun puolen vuoden ajan, joten olemme vielä aika alussa. Ihan tavalliset puistotapaamiset ovat riittäviä, joskus ovat leikkineet meillä kotona, viimeksi kävivät Heurekassa ja sekin oli tietysti hienoa."

"Suhde tuntuu helpolta, kivalta ja reilulta. He ovat hyvin aktiivisia urheilun ja laaja-alaisia kulttuurin harrastajia ja toisinaan taas vaan ihan jouluikkunoiden katselua, ongintaa tai käyvät jäätelöllä. Lapseni ei ehkä niin odota tapaamisia, mutta lähtee aina innoissaan kaikkeen mukaan ja ehdottaa jo itsekin kaikkea."

Mieskaveritoiminnan ohjaaja tutustuu miehiin kurssin aikana niin ryhmässä, kuin henkilökohtaisessa haastattelussa. Haasteellisissa tilanteissa mieskaveritoiminnan ohjaaja on käytettävissä keskusteluapuun. Myös vertaistuelliset saunaillat ja täydennyskoulutukset koettiin tarpeellisiksi.

Sekä mieskaverikoulutuksessa että äitien infoissa kerrotaan osallistujille mahdollisuudesta tulla mukaan Pienperheyhdistyksen toimintaan.

Mummila

Mummilan toiminta on kolmen polven toimintaa lapsille, lapsiperheille ja isovanhemmille. Mummilassa koulutetaan vapaaehtoisia mummeja ja vaareja ja järjestetään mielekkäitä ja monipuolisia vapaaehtoistoiminnan muotoja. Ensisijaisesti haetaan isovanhempia kummi-isovanhemmiksi, mutta tarjolla on myös muita lyhytkestoisempia ja vähemmän sitoutumista vaativia vapaaehtoistoiminnan muotoja kuten perhekahvilamummina tai -vaarina toimiminen sekä retkien ja tapahtumien ohjaaminen.

Kummi-isovanhemmat tarjoavat lapsiperheille käytännön apua lapsenhoitoon ja kasvatukseen ja perheelle yhden tärkeän ihmissuhteen lisää. Monelle yksinhuoltajavanhemmalle kummi-isovanhempi on tärkeä henkinen tuki ja rinnalla kulkija. Isovanhemmille toiminta tarjoaa mahdollisuuden tehdä mielekästä ja palkitsevaa vapaaehtoistyötä lasten hyväksi. Toiminta tuo sisältöä elämään ja tarjoaa mahdollisuuksia monenlaiseen toimintaan ja aktiiviseen ikääntymiseen. Kaikessa toiminnassamme leikki, luovuus, ilo lapsuudesta, vanhemmuudesta ja isovanhemmuudesta ovat tärkeitä toimintaa ohjaavia tekijöitä.

Mummilan toiminnasta vastaa yksi osa-aikainen työntekijä sekä viestintäkoordinaattori. Tarvittaessa palkataan lisäksi tuntityöntekijöitä.

Toiminta

Vapaaehtoiset toimivat vuoden aikana monissa vapaaehtoistoiminnan tehtävissä: kummi-isovanhempina, kahvila-isovanhempina perhekahvilassa, ryhmien ohjaajina ja tapahtumajärjestäjinä.

Vapaaehtoistoiminnan koulutuksiin osallistui vuonna 2017 yhteensä 14 isovanhempaa. Koulutus järjestettiin Helsingissä ja Espoossa. Koulutuksen käyneistä kymmenen lähti mukaan toimintaan. Oman kummi-isovanhemman sai vuoden aikana 9 lasta, ja oman kummilapsen sai 9 isovanhempaa.

Toiminnassa mukana on yhteensä 88 isovanhempaa. Näistä yli vuoden toiminnassa mukana olleita on 77 ja yli kolme vuotta toiminnassa mukana olleita on 63. Lisäksi muissa tehtävissä, kahvila-, tapahtumaisovanhempina, retki- ja leiriohjaajina, toimi 18 isovanhempaa. Näistä 11 toimii myös kummi-isovanhempina ja ainoastaan 7 kahvila- ja tapahtumaisovanhempina.

Isovanhemmille kummilapsineen järjestettiin vuoden aikana useita tapahtumia. Yhdessä koetut elämykselliset satu- ja draamapajat, juhlat, retket ja leirit tukevat ja syventävät lapsen ja isovanhemman suhdetta. Näissä tapahtumissa myös työntekijä sai tärkeää tietoa lapsen ja isovanhemman

Mummilan tavoitteet

Tavoitteena on rikastuttaa isovanhempien ja niiden lapsiperheiden elämää, joilla ei ole kontaktia omiin isovanhempiin.

- Lisätä sukupolvien välistä kanssakäymistä
- Käydä keskustelua ja etsiä käytäntöjä, miten sukupolvet voisivat toimia yhdessä ja auttaa toisiaan
- Tuoda esille kolmen polven vuorovaikutuksen merkityksellisyyttä
- Lisätä osallisuutta
- Tarjota mahdollisuus vaikuttaa ja tehdä epäkohtia näkyviksi

suhteen toimivuudesta. Lähes kaikki Mummilan tapahtumat olivat avoimia kaikille Pienperheyhdistyksen lapsiperheille. Mummilan tapahtumat kokoavat yhteen ison joukon kaiken ikäisiä.

Lapsille ja isovanhemmille järjestettiin seuraavat retket: linturetki *Harakan saareen*, tapahtumapäivä *Seurasaareen*, koko päivän retki *Turkuun*, opastettu retki *Suomenlinnaan* yhdessä mieskavereiden kanssa sekä koko perheen teatteripäivä *Helsingin kaupungin teatteriin*.

Isovanhemmille järjestettiin vuoden aikana kaksi työnohjauksellista tapaamista. Lisäksi isovanhemmilla oli mahdollisuus saada halutessaan yksilötyönohjausta. Kiitokseksi vapaaehtoistoiminnasta isovanhemmille järjestettiin hyvinvointipäivä, kevätkahvit, vaikuttamisleiri sekä puuro- ja glögi-ilta yhdessä mieskavereiden kanssa.

Mummit ja vaarit järjestivät itsenäisesti toimintaa yhdessä lasten kanssa tai isovanhempien kesken. *Vapaaehtoisten kulttuuriklubi* järjesti retken *Radion Sinfoniaorkesterin* konserttiin sekä *Hämeenkyröön Sillanpää -oopperaan* ja *Espoon kulttuurikeskukseen, Seela Sellan "Pieni eläin" -esitykseen. Vapaaehtoisten Seikkailijat* -ryhmä järjesti retkipäivän *Kaitalammen majalle. Mummilan pelikerho* kokoontui pelaamaan kortti- ja lautapelejä noin kerran kuussa.

Mummilassa toimii mummien ja vaarien oma teatteriryhmä *Teatteri Tuulahdus*. Teatteri Tuulahdus on aktiivinen ylisukupolvisen toiminnan edistäjä ja toiminnallaan se tuo iloa lapsille sekä tekee Mummila-toimintaa tunnetuksi. Teatteri Tuulahduksen vapaaehtoiset olivat järjestäjinä, leikittäjinä ja esiintyjinä seuraavissa koko perheen tapahtumissa: Virpomisvitsapaja, Vappujuhla, Leikkipäivä, Kekrijuhla ja Lapsen oikeuksien juhla.

Teatteri Tuulahdus esiintyi lapsille useissa kouluissa ja kirjastoissa sekä Matinkylän kyläjuhlilla. Esiintymisiä oli yhteensä 32 ja ne tavoittivat arviolta tuhat katsojaa.

Vapaaehtoiset olivat myös ohjaajina seuraavilla leireillä: Koululaisten syysloman kaupunkiseikkailuleiri, Koko perheen seikkailuleiri Nuuksiossa, Tuttileiri ja Musavideoleiri.

Opettaja Esko Kyrö kirjoittaa Teatteri Tuulahduksesta *E20*-blogissaan:

"Nämä mummelit tekivät minuun todella suuren vaikutuksen, kun näin heidän esityksen ensimmäisen kerran. – Istuessani luokkani perällä katselin mummeleiden esitystä. Seurasin oppilaiden ilmeitä ja eläytymistä. Siinä hetkessä oli jotain, mitä on vaikea kirjoittaa. Se hetki huokui positiivisuutta, lämpöä ja tunnetta. Esitys koostuu perinteisistä kansansaduista eläytyneesti esitettynä. Ei ollut robotiikkaa, värivaloja tai taustamusiikkeja. Oli se satukirja ja ne kuusi mummelia. "Ne oli söpöjä ne mummot". Sanoi eräs oppilaani. - Mummut ja papat, te olette tärkeitä. Teatteri Tuulahduksen mummelit, te teette hienoa työtä ja oli ilo taas tavata ja teistä kirjoittaa."

Tiedotus ja yhteistyö

Vapaaehtoiset isovanhemmat ovat aktiivisesti osallistuneet Mummila-toiminnasta tiedottamiseen ja uusien vapaaehtoisten rekrytointiin. Vuonna 2017 Mummila kävi esittelemässä toimintaansa *Kinaporin palvelukeskuksessa, Kampin palve-*

lukeskuksessa, Kallio kukkii -tapahtumassa, Oulunkylän ja Kannelmäen kirjastossa, Matinkylän kyläpäivillä sekä *Espoon Moninaiset* -verkostossa.

Mummilan vapaaehtoiset tiedottivat Mummilatoiminnasta aktiivisesti omissa harrastusryhmissään, eläkeläisjärjestöissä ja ystäväpiirissään. Koulutuksista ilmoitettiin *Kirkko- ja kaupunki* -lehdessä.

Toiminnasta tiedotettiin myös kotisivuillamme sekä Mummilan omalla Facebook-sivulla.

Vuonna 2017 teimme yhteistyötä *Helsinki Mission, Espoon vapaaehtoisverkoston, Matinkylän kylätalon ja Sininauhaliiton Vihreä Veräjä* -hankkeen kanssa.

Toiminnan vaikutukset

Perheiltä saamamme palautteen mukaan kummi-isovanhempitoiminta on lisännyt perheiden hyvinvointia. Lapsi on saanut isovanhemmasta yhden tärkeän aikuiskontaktin lisää elämäänsä. Myös monet vanhemmat ovat saaneet isovanhemmasta tukea ja ystävän itselleen.

> *"Mummilatoiminta on ollut todellinen win-win-tilanne mummille että varamummia kaipaavalle lapselle, sekä toki koko lapsen perheelle. Odotus palkittiin ja meidän kohdalla lopputulos oli täydellinen. Kaikkien kemiat ovat kohdanneet niin hyvin, että varamummista on tullut tärkeä aikuinen laajennettuun perheeseemme. Sekä lapselle että äidille."* Äidin palaute.

Mummilan isovanhemmat kokevat toiminnan merkitykselliseksi. He ovat saaneet toiminnasta sisältöä elämäänsä, ja perheestä sekä muista isovanhemmista tärkeän sosiaalisen verkoston. He ovat sitoutuneita toimintaan ja monet aktiivisimmista ovat olleet mukana jo vuosia, jotkut toiminnan alusta alkaen. Useat isovanhemmat ovat ottaneet uuden kummilapsen ensimmäisen kasvettua jo kouluikään tai aikuiseksi.

Vapaaehtoisista ja heidän jaksamisestaan huolehtiminen on koettu tärkeäksi ja toimintaan sitouttavaksi. Monien vapaaehtoisten mielestä tärkeintä toiminnassa on yhteiset tapahtumat, tapaamiset ja vertaisryhmät, joissa niin isovanhemmat kuin lapsetkin tutustuvat toisiinsa. Yhdessä tekeminen ja tapaamiset luovat me-henkeä ja sitouttavat niin perheitä kuin isovanhempia toimintaan.

> *"Laajentunut, rakkaudentäyteinen näkökulma lasten maailmaan. Uusia kolmen ikäpolven ystäviä lapsista, äideistä ja mummeista. Mukavia kulttuurikäyntejä, innostava Tuulahdustoiminta, iloista heittäytymistä! Lisäksi tyydytystä siitä, että pystyy edes vähän tukemaan, auttamaan. Tätä kaikkea olen saanut runsain mitoin Mummila-toiminnasta!"*
> Leena-mummi

Mummilan tapahtumat ovat saaneet paljon hyvää palautetta. Niistä pääsevät iloitsemaan nekin perheet, joilla ei ole omaa kummi-isovanhempaa. Kolmen polven välinen vuorovaikutus nähdään tärkeänä. Useille perheille yhdessä isovanhempien kanssa vietetyt tapahtumat ja juhlat ovat tärkeitä, koska omaa sukua ei ole ja siksi tällaiset perinteet puuttuvat.

> *"Hu huu! Nyt pitää ihan heti lähettää palautetta tämän illan Kekrijuhlista. Oli nimittäin niin ihana matka metsän läpi taskulamppujen loisteessa, että lapseni ja minä nautimme illasta suunnattomasti! Suuri kiitos teille kaikille!"* Palaute Kekrijuhlasta

> *"Hei! Iso kiitos kaikille seikkailuleirin järjestäjille. Meillä oli mahtava viikonloppu, josta puhutaan vieläkin! :-)" Palaute seikkailuleiristä*

Mummila 2017

Toiminnassa oli mukana 88 (78) isovanhempaa, 59 (51) kummi-isovanhempaa, 72 (63) lasta, joilla on kummi-isovanhempi ja 60 (52) perhettä, joissa on kummi-isovanhempi.
Mummilan retkille ja tapahtumiin osallistui 135 (376) eri lasta ja 161 (173) aikuista.
(suluissa vuoden 2016 luvut)

Kehittämistoiminta ja hankkeet

Vapaaehtoinen lapsen tukena – eroauttamista julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä

Hankkeen tavoitteena on tukea lasta erotilanteessa, jossa vanhempien välillä on riitaa ja heidän yhteistyövanhemmuutensa ei toimi. Tukihenkilön ja koordinaattorin avulla lapsen vanhemmat tulevat tietoisiksi lapsen ajatuksista ja huolista eroon liittyen. Projektin aikana valmennetaan 20 vapaaehtoista, puolueetonta ja riidan ulkopuolista vapaaehtoista aikuista, joilla on valmiudet toimia vanhempien ero- ja huoltoriidan keskellä elävien lasten tukihenkilöinä. Perheet ohjautuvat Helsingin kaupungin viranomaisten avulla. Tavoitteena on myös kehittää lapsen eroauttamisen menetelmiä kolmannen sektorin ja julkisen sektorin yhteistyönä.

Toiminta

Hanke käynnistyi vuoden 2017 huhtikuun lopulla ja toimintaa koordinoi yksi kokoaikainen työntekijä. Hankekoordinaattori huolehtii vapaaehtoisten rekrytoinnista ja valmentamisesta sekä tukee heitä koko prosessin ajan. Hän pitää yhteyttä toiminnassa mukana oleviin vanhempiin ja viranomaisiin sekä valitsee lapselle sopivan tukihenkilön. Hankekoordinaattori verkostoitui muiden eropalveluja, vapaaehtois- ja tukihenkikötoimintaa tuottavien tahojen kanssa ja suunnitteli käytettävät lomakkeet sekä vapaaehtoisten valmennuskokonaisuuden.

Vapaaehtoisten rekrytoinnin ja haastattelujen jälkeen käynnistyi elokuussa ensimmäinen vapaaehtoisten tukihenkilöiden valmennus. Kurssilta valmistui kahdeksan vapaaehtoista tueksi eroperheiden lapsille. Perheiden ohjautuminen toimintaan oli hidasta ja vuoden loppuun mennessä oli tullut kolme hakemusta perheiltä (neljä lasta), jotka ovat joko Helsingin kaupungin perheneuvolan tai lapsiperheiden sosiaaliohjauksen asiakkaita.

Vapaaehtoinen lapsen tukena -hankkeen tavoitteet

- Tukea lasta erotilanteessa, jossa vanhempien välillä on riitaa ja heidän yhteistyövanhemmuutensa ei toimi
- Tukihenkilö auttaa perheen muutostilanteessa lasta kriisin yli
- Vanhemmat tulevat tietoisiksi lapsen ajatuksista ja huolista eroon liittyen
- Kehittää lapsen eroauttamisen menetelmiä kolmannen sektorin ja julkisen sektorin yhteistyönä

Sosiaaliohjaajat tai perheneuvolan työntekijät ohjasivat lähivanhemman hakemaan tukihenkilöä lapselle. Myös toisen huoltajan lupa tarvitaan tukihenkilön saamiseksi. Koordinaattori haastatteli mahdollisuuksien mukaan perheen molemmat vanhemmat ja sai näin kattavan käsityksen siitä, millaiselle lapselle tukihenkilöä haetaan. Hankkeeseen tulleissa perheissä kahdessa ero oli tapahtunut noin viisi vuotta sitten ja yhdessä vajaa vuosi sitten. Perheessä pidettiin alkutapaaminen, johon osallistui vanhempi, lapsi, koordinaattori ja vapaaehtoinen tukihenkilö. Yhdessä tukisuhteessa myös tapaamiset ehtivät alkaa vuonna 2017 ja yksi tukisuhde päättyi nopeasti vapaaehtoisen tukihenkilön oman elämäntilanteen vuoksi.

Tukihenkilöille järjestettiin yksi työnohjauksellinen vertaistapaaminen ja tarjottiin yksi päivällinen kiitokseksi. Heillä on myös mahdollisuus henkilökohtaiseen työnohjaukseen. Vapaaehtoisilla tukihenkilöillä on vertaistukena oma WhatsApp-ryhmä ja koordinaattori pitää heihin yhteyttä säännöllisesti sähköpostin avulla. Loppuvuodesta käynnistyi uusi rekrytointikampanja vapaaehtoisten löytämiseksi tammikuussa 2018 alkavaan toiseen valmennukseen.

Tarkoituksena on, että vapaaehtoiset tukihenkilöt tapaavat lasta ennalta sovitun ajanjakson ajan noin joka toinen viikko. Tapaamisten aikana lapselle tarjotaan mahdollisuus puhua mieltä painavista asioista ja huolista turvalliselle, kodin ulkopuoliselle aikuiselle. Tapaamiset suunnitellaan lapsen mielenkiinnon ja tarpeiden mukaan toiminnallisiksi ja mukaviksi. Tukihenkilöt kuuntelevat, juttelevat ja harrastavat yhdessä lapsen kanssa.

Tiedotus ja yhteistyö

Hankkeen ohjausryhmään kuuluu Pienperheyhdistys ry:n toiminnanjohtaja ja kansalaistoiminnan koordinaattori, Helsingin kaupungilta perheneuvolan ja perheoikeudellisten asioiden päälliköt sekä lapsiperheiden sosiaaliohjauksen johtava ohjaaja ja *HelsinkiMission* vapaaehtoistoiminnan koordinaattori äiti- ja isämentoritoiminnasta. *Helsingin kaupungin lapsiperheiden sosiaaliohjauksen* ja perheneuvolan työntekijät ohjaavat sopivat perheet hankkeeseen.

Kasper – Kasvatus- ja perheneuvonta ry, on mukana kumppanina tukihenkilöiden valmennuksessa. Asiantuntijaosaamisen vaihtoa on ollut esimerkiksi *Mannerheimin Lastensuojeluliiton, Erityishuoltojärjestöjen liitto Ehjä ry:n* ja *Helsingin ja Vantaan kaupunkien* tukihenkilötoiminnasta vastaavien tahojen kanssa. Lisäksi hankekoordinaattori kuuluu Helsingin vapaaehtoistoiminnan koordinaattoreiden *Valikko*-verkostoon.

Hankkeesta tiedotettiin yhdistyksen nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa, jäsenkirjeillä sekä viemällä esitteitä esimerkiksi leikkipuistoihin, neuvoloihin ja Itäkadun perhekes-

kukseen. Tukihenkilöiden rekrytoinnissa tärkeä kumppani oli *Laurea-ammattikorkeakoulu*, jonka sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita oli mukana tukihenkilövalmennuksessa sekä opinnäytetöiden tekijöinä. Hanketta esiteltiin *Valtakunnallisilla lastensuojelupäivillä, Herttoniemen terveysasemalla* sekä *Laurea Tikkurilan Projektitorilla* kahdesti syksyn aikana.

Toiminnan vaikutukset

Hankkeen tavoitteena on löytää Helsingin kaupungin viranomaisten ohjaamana perheitä, joissa vanhempien välillä on erosta johtuvia ristiriitoja. Tämä osoittautui haasteelliseksi ja useimmat yhteydenotot koskivat perheitä, joissa lapsella ei ollut enää lainkaan yhteyttä isään. Nämä perheet ohjattiin hakemaan lapselle tukea toisista järjestöistä tai Isovanhempaa Mummilan tai mieskaveria Mieskaveritoiminnan kautta. Hankkeen avulla tavoitettiinkin useita perheitä, jotka liittyivät Pienperheyhdistyksen jäseniksi, vaikkeivat olleet sopivia itse hankkeeseen.

Kun lapsi saa uuden aikuisen arkeensa, myös vanhempi saa itselleen hieman omaa aikaa ja näin koko perheen arki helpottuu. Tukisuhteen jatkuessa tavoitteena on se, että lapsen ääni ja näkökulma tulevat esille ja vanhempien kokema huoli lapsesta sekä heidän väliset ristiriidat voivat vähentyä. Pitkällä tähtäimellä kalliiden erityispalveluiden tarve perheiden kohdalla vähenee.

Koordinaattori antoi ohjausta ja tukea tukihenkilöille paitsi vertaistapaamisissa, myös puheluissa ja viesteissä ja myös yksilötapaamiset ovat mahdollisia. Tukihenkilöt saivat omalta valmennusryhmältään tukea tukihenkilöprosessiin sekä myös omaan elämäänsä uusia kontakteja.

Minullakin on kerrottavaa – harrastuksesta sisältyöä ja iloa lapsen elämään

Hankkeen tavoitteena on löytää harrastus haavoittuvissa olosuhteissa elävien yhden vanhemman perheiden lapsille ja tällä tavalla pienentää heidän syrjäytymisriskiä. Lapsen harrastuksen jatkuvuutta turvataan tukemalla vanhemman jaksamista. Hankkeessa yhdistetään ehkäisevä perhetyö, matalan kynnyksen auttaminen, vertaistoiminta sekä ohjaus ja neuvonta. Projektin tavoitteena on tavoittaa 100 heikossa taloudellisessa tilanteessa elävää yhden vanhemman perhettä ja tarjota vähintään 100 lapselle mahdollisuus tutustua erilaisiin harrastuksiin.

Toiminnan kohderyhmänä on pääkaupunkiseudun haavoittuvissa olosuhteissa elävät yhden vanhemman perheet, joiden lapsilla ei ole harrastuksia ja joiden vanhemmalla ei ole voimavaroja tukea lasta harrastuksen löytämisessä tai säännöllisessä harrastamisessa.

Toiminta

Hanke käynnistyi vuoden 2017 elokuun lopulla ja toimintaa koordinoi yksi kokoaikainen työntekijä, harrastusmestari. Kolmen kuukauden ajan, oli leireillä ja yksittäisissä tapaamisissa mukana myös sosionomiopiskelija ja kasvatustieteiden opiskelija. Ensimmäiset päivät olivat vision luomista, toimintatapojen ja suunnitelmien rakentamista sekä verkostoitumista.

Ensimmäiset perheet tulivat toimintaan mukaan jo reilun kahden viikon päästä siitä, kun projekti oli alkanut. Nämä perheet ovat olleet aktiivisia ensimmäisestä tapaamisesta lähtien ja heidän lapsensa ovat päässeet harrastamaan. Kolmesta ensimmäisestä perheestä kaksi tuli ryhmäinfon kautta mukaan ja yksi kotikäynnin jälkeen. Tämän jälkeen loput yhdeksän perhettä tulivat toimintaan kotikäyntien kautta. Vuorovaikutus perheiden kanssa on ollut alusta asti

Minullakin on kerrottavaa -hankkeen tavoitteet

- Haavoittuvissa olosuhteissa elävien, yhden vanhemman perheiden lapset löytävät säännöllisen harrastuksen
- Lapsi saa mahdollisuuden tutustua erilaisiin harrastuksiin sekä kiinnostua ja innostua uusista asioista
- Haavoittuvissa olosuhteissa elävät yhden vanhemman perheet löytävät apua arjen haasteisiin ja vanhempi saa tukea omaan jaksamiseensa
- Hankkeessa löydetään keinoja toteuttaa lasten harrastustoiveita

avointa ja tavoitteet on asetettu lasta kuunnellen yhdessä perheiden kanssa.

Perheiden kanssa on käyty perhejudossa, sulkapalloa ja jalkapalloa pelaamassa, seinäkiipeilemässä ja *Superpark*:ssa. Kaksi kertaa on vietetty viikonloppua urheiluopistolla *Vierumäellä* ja *Pajulahdessa*. Vierumäellä oli mukana kolme perhettä. Aikuiset pääsivät liikkumaan harrastusmestarin ollessa opiskelijoiden ja lasten kanssa samanaikaisesti urheilemassa. Viikonlopun aikana erityisnuori löysi itselleen tennisharrastuksen. Pajulahdessa oli mukana neljä perhettä ja siellä käytiin seikkailupuistossa sekä yhteisellä iltakävelyllä. Ilman opiskelijoiden apua leirillä, äidit eivät olisi välttämättä päässeet omiin harrasteisiin.

Hankkeessa mukana olevat lapset ovat osallistuneet aktiivisesti *Easysport*:n tarjoamille ilmaisille liikuntatunneille. Lajeista on tähän asti kokeiltu seinäkiipeilyä ja parkouria, joista lapset ja nuoret ovat olleet kiinnostuneita. Kaksi lapsista onkin käynyt jo säännöllisesti parkour-tunneilla. Pienempien harrastajien kanssa on myös opeteltu yleisillä kulkuvälineillä matkustamista koulusta harjoituksiin, jotta matkanteko ei olisi harrastamisen esteenä.

Tiedotus ja yhteistyö

Hankkeen ohjausryhmään kuuluvat *LapsiArkki*-hankkeen projektipäällikkö ja *Hope – Yhdessä & Yhteisesti ry*:n toiminnanjohtaja ja Pienperheyhdistys ry:n toiminnanjohtaja. LapsiArkki ja *Hope* ovat myös projektin yhteistyökumppaneita. Projektista tiedottamisessa hyödynnämme omia sosiaalisen median kanaviamme. Jatkossa tehostamme projektin tiedottamista.

Easysport:n kautta kaksi lasta on löytänyt jo mieluisan harrastuksen. EasySport:n lajitarjonta on laaja ja lähes kaikki tapahtumat ovat maksuttomia. Lajiseurat ovat lähteneet hyvin mukaan toimintaan myöntämällä erittäin huokeita maksuhuojennuksia projektin kautta mukaan tulleille lapsille. Myös yhteistyö urheiluopistojen kanssa on sujunut moitteettomasti ja olemme saaneet heiltä edullisia paketteja leireille.

Toiminnan vaikutukset

Hankkeessa etsitään yhdessä perheen kanssa lasta kiinnostava harrastus ja keinoja, jotka mahdollistavat harrastamisen. Pienten lasten harrastus on useimmiten enemmän tai vähemmän vanhemman jaksamisen ja kannustamisen varassa. Vanhemman on jaksettava aikatauluttaa arki ja muut menot niin, että harrastukseen on kiva lähteä. Lapset eivät välttämättä edes tiedä eri harrastusmahdollisuuksista, elleivät vanhemmat niitä erikseen tarjoile.

Joidenkin perheiden kanssa lapselle on jo löydetty mielekäs harrastus ja vieläpä niin, että lapsi menee itsenäisesti harrastuspaikalle. Vanhemmat ovat olleet iloisia lapsen saadessa sisältöä arkeensa harrastuksen ja yhteisten tapaamistemme kautta. Tarkoituksena on myös aktivoida aikuisia mukaan harrastamaan. Enemmän hankkeen vaikutuksista voidaan kertoa ensi vuoden jälkeen.

Yhtenä hankkeen tavoitteena on Harrastushelpin luominen, jonka tarkoituksena on koota vanhemmille yhteen paikkaan eri harrastuspalveluita tuottavia seuroja sekä yhteisöjä. Tämän työkalun avulla perheiden on mahdollista löytää ilmaisia tai edullisia harrastusvaihtoehtoja lapsille.

Pikkukaveria ei jätetä -projekti 2012–2017

Monelta lapselta puuttuu elämästään aikuinen mies, joka olisi säännöllisesti läsnä lapsen elämässä. Päiväkodeissa ja alaluokilla lasten kanssa toimivat aikuiset ovat etupäässä naisia ja monen lapsen kontaktit aikuisiin miehiin ovat satunnaisia. Isän tai merkittävän aikuisen miehen puuttuminen aiheuttaa lapselle lisääntyneen syrjäytymisriskin.

Pienperheyhdistys on ylläpitänyt Mieskaveritoimintaa pääkaupunkiseudulla jo 25 vuotta. Valtakunnallisesti toiminnassa on mukana 260 mieskaveria. Yhdistys on laatinut toiminnalle laatukriteerit ja rekisteröinyt *Mieskaverit*® -tavaramerkin.

Pikkukaveria ei jätetä -projekti on osoittanut, että pääkaupunkiseudulla alkanut mieskaveritoiminnan toimintamalli on siirrettävissä muille paikkakunnille. Mieskaveritoiminta on juurtunut ja juurtumassa osaksi yhteistyötahojen vapaaehtoistoimintaa. Taustayhteisöjen sitoutuminen mieskaveritoimintaan on jatkuvuuden ja laadun varmistamisen kannalta tärkeätä.

Pikkukaveria ei jätetä -projektin alkuosan 2012–2015 aikana esiin tuli tuen tarve sekä toiminnan turvallisuuden ja tasaisen laadun varmistaminen eri paikkakunnilla. Projektin ensimmäisten vuosien aikana ilmeni paikkakuntakohtaisia eroja siinä, miten sekä miehet että perheet innostuivat lähtemään mukaan toimintaan. Projektille saatiin jatkorahoitus kahdeksi vuodeksi 2016–2017. Jatkoprojektin päätavoitteena on Mieskaveritoiminnan jatkuvuuden turvaaminen kaikilla paikkakunnilla. Osatavoitteena on luoda laadun ja sitoutumisen arvioinnin malli sekä Mieskaveritoiminnan brändin hiominen vieläkin helpommin toisille paikkakunnille siirrettäväksi malliksi.

Toiminta vuonna 2017

Vuoden aikana toteutettiin kaikissa mieskaveritoimintaa järjestävissä järjestöissä ns. kumppanuustapaamiset. Pikkukaveria ei jätetä -projektin projektipäällikkö tapasi kumppanijärjestön toiminnanjohtajan, työntekijöitä, luottamushenkilöitä ja vapaaehtoisia. Keskusteluissa syvennettiin kumppaneiden tietämystä mieskaveritoiminnasta sekä etsittiin ratkaisuja paikkakuntakohtaisiin haasteisiin.

Mieskaveritoimintaa järjestävien järjestöjen toiminnanjohtajilta kysyttiin toiminnan juurtumisesta ja Pienperheyhdistyksen tarjoamasta tuesta. Mieskavereille ja äideille tehtiin kolmatta kertaa kysely toiminnasta ja toiminnan merkityksestä. Mieskaveriohjaajien kuukausittaisissa videokokouksissa kehitettiin ja arvioitiin toimintaa. Kumppanijärjestöissä on käyty tarpeen mukaan auttamassa ja perehdyttämässä toimintaan.

Mieskaveritoiminnan materiaalia ja ohjeita on uudistettu palautteen ja kokemusten pohjalta. Vuoden aikana kehitettiin toiminnan arviointia, luotiin kriteeristö arvioinnille ja selkeytettiin ohjeistusta viestinnästä ja ohjaajien tehtävistä. Koulutusrunkoa tarkistettiin ja koulutuksen sisällöistä keskusteltiin ohjaajien kesken.

Emma ja Elias -ohjelman muiden hankkeiden kanssa osallistuttiin vapaaehtoistyön hankkeiden esittelyyn lisalmessa, Hämeenlinnassa ja Vantaalla. Mieskaveritoimintaa esiteltiin myös *Venemessuilla, Miestyön foorumissa*, *Miesten viikon* tapahtumissa Tampereella ja Oulussa sekä vuoden aikana järjestettiin miesaiheisia keskustelutilaisuuksia Turussa, Vaasassa ja Lahdessa.

Kesällä järjestettiin *Valtakunnalliset Mieskaveripäivät* Helsingissä. Tapahtumaan osallistui yhteensä 70 henkilöä.

Toiminnan vaikutukset ja tulokset

Pikkukaveria ei jätetä -projektin tuloksena ovat kehittyvät ja yhä paremmin toimivat yhteistyöverkostot eri paikkakunnilla sekä yhtenäiset toimintatavat. Eri paikkakuntien mieskaveritoiminnan ohjaajat ovat sitoutuneet kuukausittaisiin videokokouksiin ja järjestöjen toiminnanjohtajat ovat sitoutuneet toiminnan ja työntekijän tukemiseen. Paikkakuntakohtaiset erot mieskavereiden kouluttamisessa ja tukemisessa sekä toiminnasta tiedottamisessa ovat pienentyneet. Ohjaajat ovat tukeutuneet toisiinsa haastavissa tilanteissa. Toiminnalle on muotoutunut valtakunnallinen rakenne, joka on jo osoittanut toimivuutensa käytännön toiminnassa ja yhteistyössä. Tuloksena on syntynyt mieskaveri–lapsi -pareja Lahteen,

Pikkukaveria ei jätetä -projektin tavoitteet

Sitoutuneet Mieskaveritoiminnan järjestäjät ja laadukas toiminta eri paikkakunnilla

Kuopioon, Ouluun, Tampereelle, Turkuun, Vaasaan ja Uudellemaalle. Vuoden aikana pidettiin 20 mieskaverikurssia, joissa koulutettiin 84 uutta vapaaehtoista. Vapaaehtoiset, äidit ja lapset ovat tutustuneet toisiinsa, ystävystyneet sekä saaneet uutta sisältöä ja merkitystä elämäänsä. Monet äidit ovat myös aktivoituneet paikkakuntansa järjestötoimintaan mieskaveritoiminnan myötä. Mieskaveritoiminnan aloittamisesta Porissa ja Jyväskylässä sekä ruotsinkielisen toiminnan aloittamisesta käytiin keskusteluja vuoden aikana.

Paikka auki -hanke

Pienperheyhdistykseen palkattiin, 1.4.2016 alkaen, RAY:n *Paikka auki – nuoret työelämään* -ohjelman avustuksen turvin, vaikeasti työllistyvä ja työkokemusta vailla oleva yhden vanhemman perheen nuori. Työsuhde jatkui 31.3.2017 saakka.

Työllistetyn nuoren tehtäviin on kuulunut avustettavat toimistotyöt, perhekahviloiden käytännön järjestelyt ja toiminnan aikainen lastenhoito. Nuori on toiminut apuohjaajana palkatun työntekijän ja/tai kokeneen vapaaehtoisen parina tai yhdessä useamman ohjaajan/lastenhoitajan kanssa.

Tavoitellut tulokset ja vaikutukset

Työllistetty nuori saa vuoden aikana työelämävalmiuksia, jotka kannustavat ja auttavat häntä löytämään oman kiinnostuksensa mukaisen työpaikan.

Työllistetty nuori löytää `oman alansa´, innostuu ja motivoituu opiskelusta ja opiskelupaikan saamisesta.

Seuranta ja arviointi

Työllistettävän nuoren työyhteisömentorina toimi yhdistyksen vertaistoiminnan koordinaattori, joka kävi säännöllisiä keskusteluja nuoren kanssa. Yhdessä mentorin kanssa arvioitiin sekä nuoren työskentelyä että tavoitteiden saavuttamista. Keskusteluissa nuoren oli mahdollista tuoda esiin asioita, joissa hän tarvitsi tukea. Arviointia toteutettiin myös Paikka auki -ohjelman yhteisen seurannan kautta.

Paikka auki -hankkeen tavoitteet

- Parantaa työelämän ulkopuolella olevan nuoren mahdollisuuksia päästä työelämään pysyvästi vahvistamalla nuoren työelämävalmiuksia
- Tutustuttaa nuori järjestötoimintaan ja auttaa nuorta löytämään `oma juttunsa´ joko työ- tai opiskelupaikka
- Tarjota Pienperheyhdistyksen toiminnassa mukana olevien yhden vanhemman perheiden lapsille mahdollisuus saada vertaistukea samassa elämäntilanteessa olevalta nuorelta

Vaikuttavuuden arviointi

Tavoitteet ohjaavat toimintaa

Toimikauden aikana kiinnitettiin huomiota siihen, minkälaista tietoa toiminnan kehittämiseksi tarvitaan. Jokaisessa toimintamuodossa kirjattiin toiminnan tavoitteet ja osatavoitteet. Toimintamuotokohtaisesti osatavoitteista muodostettiin konkreettisia kriteerejä, joilla arvioidaan toiminnan tuloksellisuutta. Työntekijät arvioivat toiminnan tuloksellisuutta jatkuvasti kullekin toimintamuodolle asetettujen tavoitteiden mukaan.

Yksin perheen arkea luotsaavien vanhempien ja heidän lastensa kuunteleminen, perheiden esille nostamat asiat ja tarpeet, toiminnasta saatu palaute ja toiveet tulevasta toiminnasta, ovat muokanneet yhdistyksen tavoitteita ja toiminnan linjoja. Yhdistyksen syyskokous on hyväksynyt toimintasuunnitelman sekä toiminnan tavoitteet ja osatavoitteet.

Osallistujat mukana toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa

Alkusyksystä järjestetyissä *Painopistepäivissä* toimintaan osallistuneet ja yhdistyksen jäsenet kokoontuivat viikonlopuksi arvioimaan vuoden aikana järjestettyä toimintaa ja tavoitteiden toteutumista osallistujien näkökulmasta. Osallistujat antoivat palautetta ja esittivät toiveita tulevasta toiminnasta sekä yhdistyksen tavoitteista ja strategisista painopisteitä. Painopistepäivissä tuotettua tietoa ja kyselyn vastauksia hyödynnettiin vuoden 2018 toimintasuunnitelmaa tehtäessä sekä vertaistoiminnan suunnittelussa.

Työntekijät ovat myös vertaistoiminnassa eri ryhmien kanssa keskustelleet toiminnasta ja perheille kuunnelleet, mikä perheille toiminnassa on tärkeätä. Yhdistyksen toiminnassa mukana olevilta vapaaehtoisilta on kerätty säännöllisesti palautetta ja toiveita toiminnan kehittämiseksi.

Kaksi kertaa vuodessa tehtävällä kyselyllä on pyydetty osallistujilta palautetta retkistä, leireistä, ryhmistä ja tapahtumista. Sen avulla on mitattu sitoutumista toimintaan ja vertaistoiminnan merkitystä osallistujille sekä verkostojen muodostumista.

Yhteistyökumppanit mukana arvioinnissa

Yhteistyökumppaneiden kanssa on arvioitu yhdistyksen järjestämän toiminnan ja yhteistyön onnistumista yhteisissä palavereissa. Perhepaikka Punahilkka on mukana alueellisessa verkostokokouksessa, jossa yhteistyökumppaneiden kanssa arvioidaan ja pohditaan toteutunutta toimintaa lapsiperheiden näkökulmasta.

Tietoa toiminnan kehittämiseksi

Kokemuksia toiminnasta ja sen vaikutuksista kerättiin kaikilla tasoilla – työntekijöiltä, tuntipalkkaisilta ohjaajilta ja lastenhoitajilta, vapaaehtoisilta, vertaisohjaajilta sekä toimintaan osallistuvilta. Lastenohjaajien kautta saatiin arvokasta tietoa lasten näkökulmasta.

Työntekijät arvioivat omaa toimintaansa työnohjauksissa sekä työyhteisön yhteisissä tapaamisissa kuukausittain. Yhdistyksen toiminnan rakenteita arvioitiin hallituksen ja työntekijöiden yhteisillä kehittämispäivillä.

Vertaistoiminnan arviointia varten kirjattiin perhekahviloiden ja muun avoimen toiminnan osalta osallistujamäärät ja arvio eri perheistä. Ryhmien, retkien, leirien, lomien, verkossa kokoontuvien ryhmien osalta kerättiin edellisen lisäksi tiedot siitä, kuinka monta eri perhettä on osallistunut, vertaisohjaajien lukumäärä, uusien ryhmien lukumäärä, minkälaisia erilaisia perheitä (pitkäaikaissairaat, kahden kulttuurin, monilapsiset, pienituloiset) on osallistunut toimintaan, lasten lukumäärä aikuisten toiminnan aikaisessa lasten toiminnassa ja ohjatuissa lasten ryhmissä sekä osallistujien aloitteesta alkanut toiminta. Lisäksi arvioitiin, miten on otettu huomioon lasten näkökulma ja tasavertaiset osallistumismahdollisuudet.

Vapaaehtoistoiminnassa kirjattiin uudet yhdistetyt aikuis–lapsi-parit, koulutetut vapaaehtoiset ja perheiden hakemusten määrä sekä toiminnan pitkäkestoisuus tilastoimalla vapaaehtoiset, jotka ovat toimineet vähintään vuoden sekä yli 3 vuoden ajan toiminnassa mukana olleet ja kuinka moni kurssin käyneistä on lähtenyt mukaan toimintaan. Mieskaveritoiminnan vapaaehtoisille ja lasten äideille on tehty vuosittain kysely, jossa kysytään tyytyväisyyttä järjestettyyn toimintaan sekä lasten ja vapaaehtoisten yhdistämisprosessiin. Lisäksi arvioidaan valtakunnallisen mieskaveritoiminnan koordinointia, paikkakuntien välistä yhteistyötä, ja toiminnan juurtumista kullekin paikkakunnalle ja järjestävään yhdistykseen. Valtakunnallinen koordinointi on kirjattuna Pikkukaveria ei jätetä -projektin osuuteen.

Vaikuttamistoiminnassa kirjattiin kampanjat, tilaisuudet, yhteydenotot päättäjiin, asiantuntijakuulemiset/haastattelut sekä yhdistyksen kannan näkyminen perhepolitiikassa. Hankkeissa ja kampanjoissa mukana olleiden osallistujien määrät kirjattiin. Myös kotisivujen ja sosiaalisen median kävijämääriä ja mediaosumia seurattiin.

Kyselyt toimintaan osallistuville

Pienperheyhdistyksen toiminnasta pyydettiin toimintaa osallistuneilta palautetta kahdesti vuodessa. Vuoden 2017 toimintaa koskevat, *ZEF*-kyselytyökalun avulla toteutetut, kyselyt lähettiin elokuussa 2017 ja tammikuussa 2018. Kyselyt lähetettiin kaikille jäsenille. Kyselyihin vastasivat myös toimintaan osallistuneet, esimerkiksi perhekahviloissa käyneet vanhemmat, jotka eivät ole yhdistyksen jäseniä. Vastausprosentti oli alkuvuoden toimintaa koskevassa kyselyssä 10 % ja siihen vastasi 64 toimintaan osallistunutta. Loppuvuoden toiminnasta tehtyyn kyselyyn vastasi 101 osallistujaa eli 15 % kyselyn saaneista. Kysely tässä muodossa on tuonut paremmin esiin kehittämisideoita ja näyttänyt selkeämmin mihin osallistujat ovat tyytyväisiä kuin aiempien vuosien palautteet, jotka pyydettiin jokaisen tapahtuman jälkeen.

Palautteen antaminen on mahdollista edelleen myös yhdistyksen kotisivuilla olevien palautelomakkeiden välityksellä. Lisäksi suljettujen ryhmien toimintaan osallistuneet ovat arvioineet toiminnan vaikuttavuutta viimeisellä kokoontumiskerralla jaetulla palautelomakkeella.

Syksyllä tehtiin myös kysely Mieskaveritoiminnasta ja sen vaikuttavuudesta. Kysely lähetettiin sähköpostitse Mieskaveritoiminnassa mukana oleville äideille ja vapaaehtoisille mieskavereille. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 108 mieskaveria eli 43 % kaikista. Uudenmaan kyselyyn vastasi 35 % eli 56 mieskaveria. Äideille menneeseen kyselyyn saatiin 57 vastausta. Kyselyn perusteella toimintaan ja mieskavereihin ollaan yleisesti tyytyväisiä.

Kyselyjen tuloksia on hyödynnetty kunkin toiminnan vaikuttavuuden arvioinnissa.

Yhteistyökumppaneiden näkemyksiä

Vuoden 2017 toiminnasta ja yhteistyöstä yhteistyökumppaneille tehty kysely lähetettiin 70 henkilölle. Vastauksia tuli 35. Vastaajista lähes 70 % oli järjestöjen tai muun kolmannen sektorin toimijoita, neljännes valtion tai kunnan ja loput yritysten ja oppilaitosten toimijoita. Kyselyyn vastanneista suurimman osan yhteistyö liittyy hankkeisiin tai vapaaehtoistyöhön.

Yhteistyökumppaneilta kysyttiin, ovatko Pienperheyhdistyksen toimintamuodot tuttuja. Kaikki vastaajat tunsivat Pienperheyhdistyksen toimintaa. Toiminnat olivat melko tasaisesti tunnettuja, hankkeita tunnettiin vähän vähemmän kuin muita toimintoja. Toiminnoista tutuimpia olivat Mieskaveritoiminta ja retket ja leirit.

Kysymykseen yhdistyksen onnistumisessa tavoitteissaan sai merkitä kolme parhaiten onnistunutta. Jopa 60 % vastaajista oli sitä mieltä, että yhdistys on onnistunut yhden vanhemman perheiden äänen esiintuomisessa. Lapsen näkökulman esiintuomisessa oli vastaajien mielestä onnistuttu paremmin kuin edellisen vuoden kyselyssä kävi ilmi. Myös perheiden hyvinvointi ja yhteistyö muiden lapsi- ja perhejärjestöjen kanssa sekä yhden vanhemman perheiden asemaan vaikuttaminen yhteiskunnassa olivat noin 40 %:n mielestä onnistuneet. Sen sijaan, perhemuotojen tasavertaisuus ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen kannustaminen saivat muita selvästi vähemmän merkintöjä.

Yhteistyökumppanit arvioivat Pienperheyhdistyksen toimintaa kaiken kaikkiaan onnistuneeksi. Eri mieltä – samaa mieltä -asteikolla vastaukset väitteisiin osoittivat yhteistyökumppaneiden olevan samaa mieltä tavoitteiden selkeydestä, raportoinnista, yhteistyöstä, viestinnästä, tavoitettavuudesta ja luottamuksesta omien asiakkaiden ohjaamiseen yhdistyksen toimintaan.

Viestintä

Pienperheyhdistyksessä tiedotetaan yhdistyksen järjestämästä toiminnasta sekä tehdään lasten ja yhden vanhemman perheiden asiaa näkyväksi. Säännöllisellä viestinnällä luodaan yhtenäistä ja monipuolista kuvaa yhdistyksen toiminnasta ja vaikutetaan mielipiteisiin. Yhden vanhemman perheille viestitään toiminnan mahdollisuuksista ja tapahtumista. Viestinnän keinoin tehdään näkyväksi kokemuksia yksinhuoltajuudesta, pienituloisuudesta ja yhden vanhemman perheen arjesta.

Pienperheyhdistyksessä viestitään niin yksinhuoltajille, jäsenille, vapaaehtoisille, yhteistyökumppaneille, toiminnan tukijoille kuin omalle henkilökunnalle ja Pienperheyhdistyksen hallitukselle sekä muille yhdistyksille. Viestintä pidetään aktiivisena, yhtenäisinä ja kohderyhmilleen ymmärrettävänä. Uusia vapaaehtoisia tavoitellaan mukaan toimintaan erityisesti sosiaalisen median kautta, mutta myös erilaisten vapaaehtoistoiminnan sivustojen ja messujen kautta.

Monikanavaisen viestinnän tavoitteena on, että mahdollisimman moni yhdistyksen toiminnasta hyötyvä perhe saisi tietoa osallistumismahdollisuuksista. Vuoden 2017 viestinnässä kautta linjan korostettiin toiminnan iloisuutta ja mukaan tulemisen helppoutta sekä kannustettiin uusia perheitä mukaan. Lapsen näkökulmaa ja lapsiin liittyvää uutisointia pidettiin esillä. Sosiaaliseen mediaan jaettiin yhden vanhemman perheitä koskevia juttuja ja uutisia sekä omia että muiden järjestöjen tuottamia tapahtumia.

Yhden vanhemman perheille viestittiin Pienperheyhdistyksen järjestämästä toiminnasta ja tapahtumista niin henkilökohtaisesti sähköpostilla kuin kotisivujen ja sosiaalisen median kanavien kautta. Pieni osa jäsenistä sai kirjeen postitse. Jäsenkirjeillä ja sosiaalisen median kanavien kautta tiedotettiin myös muiden yhteistyökumppanien tarjoamista toiminnoista ja palveluista sekä jäsenistöä hyödyttävistä aiheista.

Mieskaveritoiminnan 25. toimintavuotta juhlistettiin koko vuoden. Juhlavuoden viestintää varten suunniteltiin Mieskaveritoiminnan juhlavuoden logo, josta painettiin myös julisteita. Markkinointia tehostettiin ja toiminnan alkua Pienperheyhdistyksessä ja kullakin paikkakunnalla muisteltiin vuoden aikana sosiaalisessa mediassa.

Vapaaehtoisten rekrytointiin käytettiin vapaaehtoistoiminnan ilmaiskanavia ja -sivustoja sekä viime vuonna aloittanutta *OP*:n vapaaehtoistoiminnan *Hiiop*!-sivustoa.

Kotisivut

Pienperheyhdistyksen kotisivujen aktiivisuus ja päivittäisten kävijöiden määrä lisääntyi vuoden 2017 aikana. Kotisivuilla oli vuoden aikana kaikkiaan 101 033 (94330) kyselyä. Yhteensä Pienperheyhdistyksen kotisivulla oli päivittäisiä kävijöitä selvästi enemmän kuin edellisvuonna, arviolta 470 (258). Ajankohtaisosiossa julkaistiin tiedotteita edellisvuotta enemmän 63 (48) kertaa ja blogiin kirjoitettiin 32 (40) kertaa.

Kotisivujen ajankohtaisosioon ja toimintakalenteriin päivitettiin kaikki Pienperheyhdistyksen tapahtumat. Alkuvuoden kuntavaalit toivat uutta sisältöä kotisivuille. Kotisivujen visuaalisuutta edistettiin lisääntyvin ajankohtaispäivityksin ja visuaalisten elementtien käytöllä.

Mieskaveritoiminnan kotisivuilla oli käyntejä edellisvuotta useammin, 81 (61) kertaa päivässä. Edellisvuonna uudistettuja kotisivuja aktivoitiin perustamalla juhlavuoden blogi ja Mieskaveritoiminta Mediassa -sivu, jonne kerätään Mieskaveritoiminnasta julkaistuja juttuja ja haastatteluja.

Yhteensä Pienperheyhdistyksen ja Mieskaveritoiminnan kotisivuilla oli päivittäisiä kävijöitä 551 (319) ja käyntejä kotisivuilla 846 (413) kertaa päivässä.

Sosiaalinen Media

Tiedotuksessa hyödynnettiin sosiaalista mediaa monikanavaisesti. Sosiaalisen median viestinnällä tiedotettiin ajankohtaisista asioista, ylläpidettiin eri ryhmissä viestivien yhteyttä sekä tavoiteltiin ja rekrytoitiin mukaan toimintaan uusia vapaaehtoisia mieskavereita ja kummi-isovanhempia.

Pienperheyhdistyksellä on kolme julkista ***Facebook***-tiliä, Twitter-tili, Instagram-tili sekä YouTube-kanava. Jäsenille on myös monia oman ryhmän sisäiseen viestintään tarkoitettuja suljettuja Facebook-ryhmiä. Alkuvuoden aikana sosiaalisessa mediassa kampanjoitiin yhteistyökumppaneiden kanssa kuntavaaliteeman alla sekä loppuvuodesta lapsen oikeuksiin liittyen.

Pienperheyhdistyksen sivuilla Facebookissa tykkääjiä oli vuoden lopussa 2 127 (1 848). Pienperheyhdistyksen Facebook-tilillä tiedotettiin ajankohtaisista asioista ja käytiin yleistä keskustelua lasten kasvatukseen, ravintoon, yksinhuoltajien arkeen kuin myös yhteiskunnan tilanteisiin ja päätöksiin liittyen. Vertais- ja vapaaehtoistoiminnan markkinoinnissa käytettiin omasta toiminnasta otettuja kuvia.

Mieskaveritoiminnan Facebook-sivusta tykkäsi 2 215 (1 940) ja Pienperheyhdistyksen Mummilan sivuista 127 (109).

Viestintä 2017

Pienperheyhdistyksen ja Mieskaverit-erkkosivuilla oli yhteensä noin 551 (319) eri kävijää joka päivä ja kävintejä kotisivuilla oli arviolta 846 (413) päivässä.

Facebook-sivuilla oli yhteensä 4 469 (3 897) tykkääjää, Twitterissä 1 870 (1 400) ja Instagramissa 850 (450) seuraajaa.

(suluissa vuoden 2016 luvut)

Julkaisujen tavoittavuutta nostettiin Facebookissa ostamalla aika ajoin maksettua mainontaa. Sillä saatiin päivityksille lisää näkyvyyttä. Mieskaverit-Facebook-sivuille ostettiin maksettua mainontaa 8 (10) kertaa ja päivityksillä tavoitettiin 93 820 (131 361) henkilöä. Yhteensä kaikille kolmelle Facebook-sivulle ostettiin maksettua mainontaa 12 (21) kertaa ja se tavoitti 110 817 (142 203) henkilöä.

Yhteiskunnalliseen keskusteluun, ja erityisesti lapsia ja lapsiperheitä koskevaan keskusteluun osallistuttiin ***Twitterin*** kautta, jossa Pienperheyhdistykselle tuli vuoden aikana lähes viisisataa uutta seuraajaa. Viestintä Twitterin kautta oli vilkkaampaa kuin aiemmin ja seuraajia oli vuoden lopussa 1 870 (1 400). Twitter-julkaisujen määrä kasvoi merkittävästi viime vuonna: 1 600 (981).

Säännöllinen kuvaviestintä ***Instagramissa*** sekä uusien seurattavien määrän lisääminen kasvatti seuraajamäärää vuoden aikana neljällä sadalla 850 (450).

Vuoden aikana valmistui myös monta uutta videota mm. Pienperheyhdistyksen kuntavaalikampanjaan ja Mieskaveritoimintaan liittyen.

Lehdet, radio ja blogit

Vuoden aikana annettiin haastatteluja ja tavattiin toimittajia. Mieskaveritoiminta kiinnosti ja näkyi jälleen monissa sanoma-, aikakausi- ja paikallislehdissä eri puolilla Suomea. Alkuvuonna tiedotettiin Mieskaveritoiminnan juhlavuodesta ja tulevista tapahtumista: ”*Mieskaveritoimintaa jo 25 vuoden ajan*”.

Myös Mummila oli esillä. Esko Kyrö ylisti Mummilan vapaaehtoisten muodostaman teatteriryhmän, Teatteri Tuulahduksen, esitystä ja toimintaa marraskuussa *E2O-blogissa* ”*On robotteja ja sitten on mummoja*”. Mummilan toiminnassa mukana olevaa Ilkka-vaaria haastateltiin paljon näkyvyyttä saavaan Helsinki-info-lehteen jutussa ”Syntyperäinen asfalttivarvas”.

Mediaosumia oli Pienperheyhdistyksen toimintojen koskien lehdissä ja radiossa yhteensä 25 (42).

Tapahtumat ja messut

Vuoden aikana osallistuttiin myös erilaisiin alueellisiin tapahtumiin ja messuihin, joissa jaettiin tietoa Pienperheyhdistyksen toiminnasta. Esitteitä jaettiin tilaisuuksissa ja lähettiin sähköpostitse mm. kirjastoihin, neuvoloihin, leikkipuistoihin ja palvelutaloihin. Myös lehti-ilmoittelulla tavoitettiin uusia vapaaehtoisia.

Viestinnän toteutus

Pienperheyhdistyksessä viestittiin useamman työntekijän voimin. Viestintäkoordinaattori teki pääosin vapaaehtoisten rekrytointiin, vertaistoiminnan markkinointiin sekä Pikkukaveria ei jätetä -projektiin liittyvää viestintää ja kuvasi, edisti visuaalisemman viestinnän toteutusta sekä viestinnän seurantaa ja kampanjayhteistyötä. Viestinnän työkaluina on kuukausittain laskutettava *Adobe-tuotepaketti,* joka sisältää kuvankäsittely-, taitto- ja piirrosohjelmat painojulkaisujen tekoa varten. Painopalveluja ostettiin esitteiden, messumateriaalien, käyntikorttien, kynien ja vuosikertomuksen painatuksiin.

Yhteistyö

Anna ääni lapselle- kampanja

Lastensuojelun keskusliiton organisoimaa Anna ääni lapselle-kampanjaa käytiin alkuvuoden kuntavaalien alla. Pienperheyhdistys oli muiden lapsi- ja perhejärjestöjen kanssa mukana kampanjassa, jossa oli tarkoituksena aktivoida ihmisiä ja saada heidät äänestämään lapsimyönteisiä, lasten ja lapsiperheiden asioita ajavia ehdokkaita. Kampanjaa käytiin Facebookissa ja Twitterissä, ja sen avulla levitettiin tietoa, korkeatasoisia kuvia, infograafeja, videoita ja animaatioita.

LOS-viestintäverkosto

Edellisten vuosien tapaan viestintäkoordinaattori oli mukana Lastensuojelun keskusliiton organisoimassa LOS-viestintäverkostossa. Verkoston viestintä lisää lapsen oikeuksien tunnettuutta ja huipentuu lapsen oikeuksien viikon kampanjointiin marraskuussa. Viestintäverkoston tuotoksia jaettiin pitkin vuotta Facebookissa ja Twitterissä.

Vuoden 2017 keväällä aloitettiin *Reilu koulu* -kampanja, jonka avulla herätettiin kouluissa keskustelua yhdenvertaisuudesta, joka oli viestintäverkoston vuoden teemana. Kampanja suunnattiin pääosin alakouluihin, joissa innostettiin luokkia tekemään videoita ja lähettämään niitä kilpailuun. Kilpailuun osallistui ympäri Suomen huikeat 80 luokkaa videoillaan ja suosituimmat niistä palkittiin lapsen oikeuksien viikolla. Viestintäverkosto tuotti vuoden aikana myös asiantuntijakirjoituksia, kannanottoja, blogeja sekä liputuskampanjan ja kampanjointia lapsen oikeuksien viikolla.

Hallinto ja henkilökunta

Yhdistyksen kokoukset

Pienperheyhdistyksen sääntömääräiset vuosikokoukset pidettiin 19.3.2017 ja 29.10.2017 kokoushotelli Rantapuistossa. Kevätkokoukseen osallistui 25 ja syyskokoukseen 31 yhdistyksen jäsentä.

Hallitus

Hallituksen muodostavat puheenjohtaja, jota kutsutaan Pienperheyhdistyksen puheenjohtajaksi, sekä vähintään viisi ja enintään yhdeksän muuta jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Toimikaudella hallituksessa oli puheenjohtajan lisäksi kahdeksan jäsentä ja hallitus kokoontui 14 kertaa ja käsitteli 150 pykälää.

Edustukset

Ensi- ja turvakotien liiton liittohallituksen jäsenenä toimi Elina Kekkonen.

Ursula Oy:n yhtiökokousedustajana oli Tuija Taivainen. Ursula Oy:n hallituksen jäsenenä toimi Juha Turtiainen ja varajäsenenä Margit Isomäki.

Henkilökunta

Kansalaistoiminnan organisaatiossa ei ole perinteistä hierarkiaa vaan aihealueisiin liittyvät vastuut, jotka menevät monin osin päällekkäin ja limittäin. Kansalaisjärjestölle on tyypillistä vähäinen hierarkia, mikä näkyy myös Pienperheyhdistyksen organisaatiossa. Jäsenistöllä ja vuosikokouksella on suuri päätösvalta. Hallitus toteuttaa vuosikokouksen hyväksymää toimintasuunnitelmaa palkattujen työntekijöiden avulla. Työntekijöiden esimiehenä toimii toiminnanjohtaja.

Talous

Vuonna 2017 varsinaisen toiminnan tuotot olivat 720 400 € ja kokonaiskulut 773 416 €. Yleishallinnon kuluista johtuva, varsinaisen toiminnan kulujäämä oli 53 015 €. Tilikauden alijäämä, varainhankinnan ja sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottojen jälkeen oli 25 502 €.

Tilikauden alijäämä muodostuu yleishallinnon kuluista. RAY:n yleiskulujen kohdentamista ja soveltamista koskevien ohjeiden mukaan hyväksyttävät yleiskulut voivat olla korkeintaan 15 % Ak- toiminnon toteutuneista kokonaiskuluista. Yleishallinnon henkilöstöä yhdistyksessä ovat toiminnanjohtaja, taloussihteeri ja toimistosihteeri. Yleiskuluja ovat mm. yleishallinnon posti-, puhelin-, internet-, kopio- yms. toimistokulut sekä tilintarkastuslain mukaisen tilintarkastuksen kulut.

Vuodelle 2017 siirtyi RAY:n yhdistykselle edellisenä vuotena myöntämästä Ak-avustuksesta käytettäväksi 38 988 €, mikä johtui pääosin Tapaamispaikkatoiminnan siirtymisestä kunnan järjestettäväksi. Yhdistyksen vertaistoiminnan koordinaattorin vaihtumisesta ja rekrytointiin liittyvistä viivästyksistä johtuen yhdistyksen vertaistoiminta ei toteutunut suunnitellussa laajuudessaan alkuvuodesta. Vuodelle 2018 siirtyvä STEA:n Ak-toiminnan avustusennakko on 62 527 €.

Toimikaudella yhdistyksen omatoimiset tuotot olivat 36 135 €. Tuotot vähenivät merkittävästi edelliseen tilikauteen verrattuna, mikä johtui Tapaamispaikkatoiminnan päättymisestä.

Pienperheyhdistyksen työntekijöiden tehtävät toimintamuotojen mukaan

Hallinto – toiminnanjohtaja, taloussihteeri, viestintäkoordinaattori, toimistosihteeri

Kansalaistoiminta – kansalaistoiminnan koordinaattorin tehtävänä on vaikuttamistoiminnan, vertaistoiminnan ja vapaaehtoistoiminnan rakenteiden luominen ja kansalaistoiminnan edistäminen kaikissa työmuodoissa yhdessä muiden työntekijöiden kanssa.

Vertaistoiminta – vertaistoiminnan koordinaattori kouluttaa ja tukee vertaisohjaajia ja aloittaa uusia vertaisryhmiä, toimii ohjaajana ryhmissä ja retkillä.

Vapaaehtoistoiminta – mieskaveritoiminnan ja mummilan ohjaajat kouluttavat vapaaehtoisia, tukevat ja ohjaavat heitä ja järjestävät toimintaa vapaaehtoisille ja lapsille, joiden kanssa nämä toimivat.

Hankkeet

Vapaaehtoinen lapsen tukena erossa -hankkeen (2017–2019) koordinaattori vastaa hankkeen suunnittelusta ja toteutuksesta.

Minullakin on kerrottavaa -hankkeen (2017–2020) suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa harrastusmestari.

Toimikaudella vakinaisessa kuukausipalkkaisessa työsuhteessa oli 11 henkilöä. Yhteensä 50 henkilölle maksettiin palkkaa tai palkkiota. Täysiaikaisiksi muutettuna työsuhteiden määrä oli 12,4. Tuntipalkkaisista työntekijöistä suurin osa työskenteli Tenavatuvan lastenhoitajina.

Työhyvinvointi ja työsuojelu

Kaikilla Pienperheyhdistyksen työntekijöillä on mahdollisuus säännölliseen työnohjaukseen. Yhdistykselle on laadittu työterveyshuollon toimintasuunnitelma sekä työsuojelun toimintaohjelma. Varhaisen välittämisen mallin avulla tunnistetaan työkykyä uhkaavia tekijöitä, jotta merkittäviin työkyvyn häiriöihin osataan puuttua ajoissa ja työssä suoriutumista voidaan tukea. Yhdistyksellä on päihdeohjelma sekä ohjeistus työpaikkakiusaamiseen puuttumiseen. Yhdistyksen toimipisteille Kinaporissa ja Jakomäessä on laadittu turvallisuusohjeet.

Työterveyshuolto oli järjestetty 30.6.2017 saakka Diacor Terveyspalvelut Oy:n kanssa ja 1.7.–31.12.2017 Pohjola Terveys Oy:n kanssa.

Organisaatiokaavio henkilöittäin ja toimipaikoittain 2017

Jäsenistö

Kevät- ja syyskokoukset

Hallitus

Puheenjohtaja Marjukka Mankila

Hanna Hännikäinen, Margit Isomäki, Tea Jakobson, Elina Kekkonen, Mari Patomeri, Johanna Pihlaja, Outi Salmi, Tuija Taivainen

Toiminnanjohtaja

Juha Turtiainen

Henkilöstö

Toimistosihteeri	Sari Mäkelä
Taloussihteeri	Leena Nordman 8.11. 2017 saakka
Viestintäkoordinaattori	Jaana Hartikainen
Kansalaistoiminnan koordinaattori	Kaisli Syrjänen
Vertaistoiminnan koordinaattori	Sini Järnström 7.3.2017 lähtien
Vertaistoiminnan ohjaaja	Susanna Vettenranta (opintovapaalla 1.9.2017 lähtien)
	Sirpa Mertanen 14.8.2017 lähtien
Vapaaehtoistoiminnan ohjaaja	Marika Rosenborg, Mieskaverit®
Vapaaehtoistoiminnan ohjaaja	Mari Kahri, Mummila
Hankekoordinaattori	Kirsi Lankinen, 24.4.2017 lähtien
Harrastusmestari	Ville Anttonen, 28.8.2017 lähtien
Apuohjaaja	Sanni Onali, 31.3.2017 saakka

Vuodelle 2017 myönnetyt avustukset

Avustuksen myöntäjä	Avustuksen käyttötarkoitus	Määrä euroina
STEA	Lapsiperheitä tukevaan järjestölähtöiseen avopalvelutoimintaan	345 000
	Vapaaehtoinen lapsen tukena -hanke	46 300
	Pikkukaveria ei jätetä -projekti	81 725
	Minullakin on kerrottavaa - harrastuksesta sisältöä ja iloa lapsen elämään -hanke	53 186
Helsingin kaupunki Sosiaali- ja terveyslautakunta	Järjestöavustus Lapsiperheitä tukeva avopalvelutoiminta	180 000
Ragnar Ekbergin säätiö	Pääkaupunkiseudun Mieskaveritoiminta	35 000
YHTEENSÄ		741 211

Kiitokset tukijoille ja lahjoittajille

Vuoden aikana 12 Pienperheyhdistyksen toiminnassa mukana olevaa vanhempaa sai apurahan *Ensi- ja turvakotien liiton* Yksinhuoltajien opintorahastosta.

Vuoden alussa *Jungle Juice Bar* teki kampanjan *Diandran* kanssa ja lahjoitti yhden euron kustakin `Diandran lloliemi´-juomasta Pienperheyhdistykselle. Juomia myytiin 4023 kappaletta. Diandran lahjoittamilla lipuilla pääsi neljä lajia harrastavaa lasta vanhempineen *Taitoluistelun MM-kisojen* avajaisiin.

Lasten päivän säätiö lahjoitti jälleen lippuja Linnanmäelle, jossa 105 lasta ja 65 vanhempaa vietti kivan päivän. Asianajotoimisto *Krogerus* tarjosi keväällä perheille *Tanssiteatteri Hurjaruuthin* esityksen *Pikku Prinssi*, jota pääsi seuraamaan 44 lasta ja 36 aikuista.

Lions Club Helsinki/Malmittarien kampanja *Auta lasta, auta perhettä* sekä *Vuosaaren Lions* lahjoittivat perheille elintarvikkeita ja hygieniatuotteita.

Vuoden huipensi *Hasbron* lahjoittamat joululahjat, joita jaettiin 240:lle lapselle.

ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITTO

Hasbro

Krogerus

Tuloslaskelma

PIENPERHEYHDISTYS RY
Y-Tunnus 0221230-6

T U L O S L A S K E L M A	1.1.-31.12.2017		1.1.-31.12.2016	
VARSINAINEN TOIMINTA				
Tuotot				
Omatoimiset tuotot	36 135,04		80 441,20	
STEA avustukset	474 523,25		523 720,13	
Kuntien avustukset	180 000,00		180 000,00	
Muut avustukset	35 000,00	725 658,29	42 961,90	827 123,23
Kulut				
Henkilöstökulut	-454 806,05		-527 624,03	
Poistot	-742,55		-990,07	
Muut kulut	-317 867,51	-773 416,11	-339 585,96	-868 200,06
	---	---	---	---
Tuotto-/Kulujäämä		-47 757,82		-41 076,83
VARAINHANKINTA				
Tuotot	10 903,37		10 659,97	
Kulut	0,00	10 903,37	0,00	10 659,97
	---	---	---	---
Tuotto-/Kulujäämä		-36 854,45		-30 416,86
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA				
Tuotot	11 352,38		11 516,50	
Kulut	0,00	11 352,38	-1,56	11 514,94
	---	---	---	---
Tuotto-/Kulujäämä		-25 502,07		-18 901,92
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		-25 502,07		-18 901,92
		==========		==========

Tase

PIENPERHEYHDISTYS RY
Y-Tunnus 0221230-6

	TASE		TASE	
VASTAAVAA	**31.12.2017**		**31.12.2016**	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	2 227,66	2 227,66	2 970,21	2 970,21
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		2 227,66		2 970,21
Sijoitukset				
Muut osakkeet ja osuudet				
Osakkeet	108 162,55		108 162,55	
Rahasto-osuudet	302 729,45	410 892,00	302 729,45	410 892,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		413 119,66		413 862,21
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	1 137,00		11 252,67	
Muut saamiset	0,00		631,17	
Siirtosaamiset	10 253,77	11 390,77	73 626,97	85 510,81
Lyhytaikaiset saamiset		11 390,77		85 510,81
Rahat ja pankkisaamiset		135 488,22		37 582,30
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		146 878,99		123 093,11
VASTAAVAA YHTEENSÄ		**559 998,65**		**536 955,32**
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	387 551,04		406 452,96	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-25 502,07		-18 901,92	
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		362 048,97		387 551,04
VIERAS PÄÄOMA				
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Saadut ennakot	99 904,13		43 526,05	
Ostovelat	27 826,43		27 273,02	
Muut velat	10 333,31		9 413,57	
Siirtovelat	59 885,81		69 191,64	
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		197 949,68		149 404,28
Vieras pääoma yhteensä		197 949,68		149 404,28
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		**559 998,65**		**536 955,32**

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Pienperheyhdistys ry:lle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet **Pienperheyhdistys ry:**n (y-tunnus 0221230-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka osoittaa alijäämää 25 502,07 euroa, antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia yhdistyksestä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toiminnanjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toiminnanjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toiminnanjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toiminnanjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen

voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toiminnanjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaisia tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, liitetiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.
Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 23. maaliskuuta 2018

Tilintarkastusrengas Oy

Kai Salmivuori

Kai Salmivuori HT

Voimia vanhemmille, mahdollisuuksia lapsille

Kiitämme perheitä luottamuksesta ja aktiivisesta osallistumisesta toimintaan

Lämpimät kiitokset kaikille niille vapaaehtoisille, luottamushenkilöille, työntekijöille ja yhteistyökumppaneille, jotka ovat olleet mukana toteuttamassa Pienperheyhdistyksen perustehtävää. Suuret kiitokset myös kaikille toimintaamme tukeneille: STEA:lle, Helsingin kaupungille, Ragnar Ekbergin säätiölle, yrityksille, yhteisöille ja yksityisille lahjoittajille.

Pienperheyhdistyksen toiminta

Jäseniä 612

295 vapaaehtoista 3090 työpäivää

Vertaistoiminta 615 kertaa 4401 perhettä

Perhekahvilat 163 kertaa 1227 perhettä

Retkillä ja leireillä kävi 306 perhettä ja mökeillä 109 perhettä

Tenavatupa 173 kertaa 522 lasta

TUETTU VEIKKAUKSEN TUOTOILLA

Helsinki

RAGNAR EKBERGS STIFTELSE • RAGNAR EKBERGIN SÄÄTIÖ